

SVĚTLO

34. ČÍSLO / XI. ROČNÍK

8 Kč (12Sk)

24. SRPNA 2003

Z obsahu:

Výročí slavných předchůdců

Katecheze Jana Pavla II.
při generální audienci
6. srpna 2003
- strana 2 -

Ve službě Bohu a vlasti

Dne 8. května 2003
byla v Římě svatořečena
Voršila Ledóchowska,
jejímž životním posláním
bylo sloužit Bohu a vlasti
- strana 4 -

Růženec a světcí Církve

Stefano Maria Manelli
(pokračování)
- strana 7 -

Nanebevzetí - svátek

Mariiny přítomnosti

Slavnost Nanebevzetí
Panny Marie se slaví
nejméně patnáct století
- strana 9 -

Řehole, která formovala Evropu

V takřka 1500 let trvající
historii benediktinského
řádu vidíme vnitřní sílu,
která utvářela Evropu
- strana 10 -

Když vymírá víra, vymírá národ

Poznámky k demografické
katastrofě od
Edmunda Dellingera
- strana 12 -

Výročí slavných předchůdců

Před sto lety 4. srpna 1903 byl zvolen papežem můj předchůdce sv. Pius X. Narodil se v Riese, malé obci předalpského Veneta, na území, které zůstalo hluboce křesťanské. Giuseppe Sarto strávil celý život až do svého zvolení papežem ve Venetu. Zdravím srdečně skupinu poutníků, kteří přišli z Trevisa v doprovodu svého biskupa, přišli, aby vzdali čest památce svého slavného krajana.

Vaše přítomnost, drazí bratři a sestry, mi poskytuje příležitost, abych zdůraznil důležitou úlohu, jakou měl tento Petrův nástupce v dějinách Církve a lidstva na počátku XX. století. Když ho Pius XII. pozvedl ke cti oltáře 29. května 1954

v Mariánském roku, označil ho za „neohroženého obránce Církve a prozřetelnostního světce naší doby“, jehož dílo mělo „charakter boje vedeného gigantem na obranu neocenitelného pokladu – vnitřní jednoty Církve v jejím nejvládnějším základě: ve víře.“ (AAS XLVIO, 1954, 308) Tento svatý papež vytrvale bděl nad Církví a zanechal příklad naprosté věrnosti Kristu a vášnivě lásky k Církvi.

Chtěl bych připomenout památku jiného velkého papeže. Dnes se totiž dovršilo 25 let od 6. srpna 1978, kdy v této rezidenci v Castel Gandolfo zesnul služebník Boží Pavel VI. Bylo to večer dne, kdy Církve oslavuje zářivé tajemství Proměnění Páně, *slunce, které nezná západu* (Lit. hymnus). Byla tehdy neděle, každotýdenní Velikonoce, Den Páně a daru Ducha (srov. L. A. Dies Domini 19).

U osobnosti Pavla VI. jsem měl možnost se zastavit již při dřívější generální audienci u příležitosti 40. výročí jeho zvolení římským biskupem. Nyní na stejném místě, kde dokončil svůj

pozemský den, toužím v duchu naslouchat znovu spolu s vámi, drazí bratři a sestry, jeho duchovní závěti, onomu poslednímu slovu, jakým byla právě jeho smrt.

Při poslední generální audienci čtyři dni před smrtí ve středu 2. srpna hovořil k poutníkům o víře jakožto síle a světlu Církve (srov. Ins. Di Paolo VI,

XVI 1978, s. 586). A v textu připraveném pro Anděl Páně 6. srpna, který už nemohl přednést, s pohledem na proměněného Krista napsal: Ono světlo, které ho zaplavuje, bude také částí našeho dědictví a jasu.

Jsme povoláni, abychom sdíleli takovou slávu, protože *máme účast na božské přirozenosti* (2 Petr 1,4; tamt. s. 588).

Pavel VI. si byl vědom, jak je důležité přizpůsobit gesta a rozhodnutí každého dne „velkému přechodu“, na který se připravoval. Důkazem toho je, co napsal např. v Myšlence na smrt. Čteme tam mezi jiným výraz, kte-

a jediného Světa... je to pozvání k patření na neviditelné Slunce, které nikdo nikdy neviděl (srov. Jan 1,18), kromě jednorozeného Syna, který spočívá v náručí Otcově, a ten o něm podal zprávu. Amen, amen.“ (tamt.)

Pro věřící je smrt jako závěrečné „amen“ jejich pozemského života. Tak tomu bylo určitě pro služebníka Božího Pavla VI.,

kteřý ve svém „velkém přechodu“ osvědčil své velké vyznání víry. On, který na závěr Roku víry vyhlásil slavnostně „Credo Božího lidu“, ho zpečetil posledním nejosobnějším „amen“ jakožto korunováním onoho úsilí pro Krista, které dávalo smysl celému jeho životu.

„Světlo víry nezná západu.“ Tak zpíváme v jednom liturgickém hymnu. Dnes vzdáváme díky Bohu, že tato slova se uskutečnila na tomto mém milovaném předchůdci. S odstupem od jeho odchodu jeví se nám vysoká postava obránce víry v dramatické hodině církevních dějin a světa stále zářivější. Když pomyslíme na to, co on sám napsal o naší epoše, že totiž v ní uvěřili spíše svědkové než učitelé (srov. Esort. A. Evangelii nuntianti 41), chceme si ho připomínat s oddanou vděčností jakožto autentického svědka Krista Pána, zamilovaného do Církve, který pozorně zkoumal znamení doby v současné kultuře.

Kěž každý úd Božího lidu, a chtěl bych říct každý člověk dobré vůle vzdá čest jeho památce úsilím o upřímné a vytrvalé hledání pravdy. Oné pravdy, která září v plnosti na Kristově tváři a kterou nám Panna Maria, jak rád připomínal Pavel VI., svou mateřskou a starostlivou přímlovou pomáhá lépe chápat a žít.

Bolletino Vaticano 6. 8. 2003
překlad -š-

rý nám připomíná právě dnešní svátek Proměnění: „Hle,“ napsal, „líbilo by se mi, až budu u konce, být ve světle... Tímto posledním pohledem zjišťuji, že tato úchvatná a tajemná scéna (světa) je odlesk, odraz prvního

EDITORIAL

Evangelista Jan nám jako jediný zaznamenal pozoruhodnou a nadmíru poučnou událost: vznik a důvody prvního rozkolu mezi Ježíšovými učedníky. Jedna část z nich, a to dokonce většina, usoudila, že jeho řeč je pro ně příliš *tvrdá* a nedá se poslouchat. Paradoxní je, že za nepřijatelně tvrdé pokládají právě poselství o nejvyšším projevu Boží lásky k člověku. Kdykoliv se člověk stane arbitrem Božího slova, činí tak ve skutečnosti ne pro Boží tvrdost, ale *tvrdost vlastního srdce* a v povážlivém sebeklamu, že věci rozumí lépe než Bůh. Je to jednání nikoliv pouze riskantní, ale ve své podstatě absurdní, protože každá cesta, která je jiná než Boží, ho

dříve či později zavede jedine do propasti.

Jak se v té situaci zachoval Boží Syn? Z dnešního hlediska bychom řekli, že naprosto netolerantně. Bez ohledu na to, že horskou řeč přijali bez námitek, že neprotestovali proti jeho podobenstvím, nezkoumal a neohlížel se na to, co mají rebelující společného s věrnými. Nedal se cestou kompromisu a neslevil ze svého prohlášení ani slovo a nechal je odejít. Jeho božská moudrost totiž ví, že od samého začátku nepřístupili na první a základní podmínku skutečného následování Krista: oni *nevěřili*. Kdo chce diskutovat s Bohem jako rovný s rovným, neví,

Pokračování na str. 13

Slova věčného života

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

Pane, ke komu půjdeme?

Vrať se na své místo v kafarnaumské synagoze. Cestou si připomeň, co všechno jsi tu naposled od Pána slyšel. Bylo to oznámení o největším a nejúchvatnějším daru, jaký mohl Bůh připravit pro své tvory. Máme všechny důvody k největší radosti. Ale stačí se rozhlédnout po tvářích všech přítomných a hned zjistíš, že jeho slova nevyvolávají žádné nadšení, spíše právě naopak. Obrát se proto na Ducha Svatého s prosbou, aby se tě nezmocnila skepse, která se tu rozmáhá, ale abys odsud dnes odešel s přesvědčením, že tvou silou a světlem může být jen pevná víra v Ježíšovu pravdu.

Kritická slova na adresu božského Mistra přicházela zatím ze strany jeho protivníků. Dnes dochází k něčemu mnohem závažnějšímu. Svou krajní nespokojenost dávají najevo jeho vlastní lidé, a to právě ve chvíli, kdy jim zjevuje nejhlubší tajemství své lásky. Ježíš zde nevyšloval žádné náročné požadavky, nebyla tu řeč o odříkání nebo o závazcích, které se mohou zdát nepřiměřené a neúnosné. Ježíš oznámil: Mám pro vás největší dar: sám sebe. Přijměte ho. Ač je to neuvěřitelné, je tomu skutečně tak, že pro většinu učedníků je přímo nepřijatelné, že by Bůh mohl ve své vstřícnosti a dobrotě zajít tak daleko.

Rozkol v Ježíšově družině ti dává jasně na srozuměnou, že i v jeho bezprostřední blízkosti mohou být také opravdoví nevěřící. Kdo chodí za Ježíšem jen proto, že se mu to právě líbí, nemusí být proto ještě jeho učedníkem.

Má slova jsou duch a život, ale někteří z vás nevěří. Ti, kteří odcházejí, činí tak proto, že nikdy neuvěřili. Ve skutečnosti ani dříve nevěřili Ježíšovi, ale svému zalíbení. Poslouchali Ježíše s uspokojením, dokud nacházeli v jeho slovech potvrzení svých vlastních představ a očekávání. Líbila se jim jeho kázání, pokud měli dojem, že jim dává za pravdu. Když se jejich a Pánovy představy pojednou rozcházejí, nehledají chybu u sebe, ale odsuzují přímo Boží slovo. Zdá se, že to nejobtížnější z obtížného je vzdát se svých vlastních představ. Je však možno podrobovat Ježíše své vlastní cenzuře a nezpochybňovat přitom jeho božství? Nejsmutnější přitom je, že od takové nevíry není daleko k výslovné zradě.

V čem vlastně spočívá ona *tvrdost* Ježíšovy řeči? Je tu ve hře základní podmínka vzta-

hu mezi člověkem a Bohem. A touto podmínkou je **pokora**. Bůh v této věci místo pouhých slov přechází přímo k činu. ON, který nikdy nevyšloval požadavek: Musíte být pokorní, nýbrž pouze vyzval, abychom se od něho učili i pokoře, přichází pojednou s flagrantním příkladem Boží pokory, a tím značně znepokojuje lidskou pýchu, i když se skrývá až na dně srdce: Jestliže se Stvořitel tak pokořuje, co bude žádat od svého tvora? Uvědom si s hlubokou úctou, že Ježíšův **příklad** ve skutečnosti zavazuje mnohem více, než jeho slovo. Ježíš od tebe nežádá nic, co by předtím sám v nejvyšší a nejdokonalejší míře nepodstoupil. Chce sestupovat až k tobě, aby ses nebál vystupovat k němu. Mělo by to usnadnit tvé rozhodnutí. I pro tebe totiž nastává chvíle zásadní volby. Na kterou stranu se přidáš?

Nevěřící odcházejí. Spočítej, kolik učedníků zůstalo z dřívějšího zástupu. Ti, kteří zůstávají, zůstávají, protože věří. Co to znamená věřit? Věřit znamená stavět neochvějně na neklamné jistotě, že *Ježíš má slova věčného života*. Nepoměřuj je podle toho, zda se ti líbí, zda ti vyhovují, zda tě uspokojují, nýbrž přijmi je bezvýhradně a vděčně, protože jsou to slova Ježíše, Mesiáše, Božího Syna. Tomu, kdo **věří**, je zcela jasné: i když jsem očekával něco jiného, i když nerozumím, i když se moje přirozenost bouří, **není nikdo jiný**, ke komu bych mohl odejít. Věřím a přijímám Boha takového, jak se mi zjevuje, přijímám jeho slovo jen pro něho samého, zůstávám s ním, protože věřím, že je jen jeden Bůh, jeden Mesiáš, jeden Boží Syn. Jít za někým jiným bylo by nejen největší urážkou jediného, nejvyššího a nejsvětějšího Boha, ale také tím největším neštěstím, které si může člověk zvolit, protože se tak odvrací od svého jediného Stvořitele a Dobrodince. Bůh se ponizuje, protože sám chce, ale je nepřijatelné, abychom se odvážili ponížovat ho jakkoliv my sami.

Ježíš se nikoho nesnaží zadržet. Respektuje plně rozhodnutí těch, kteří ho opouštějí. Poděkuj Pánu za dnešní varovné poznání. Obstojí tvoje důvěra pokaždé i tehdy, když ti jeho slova budou připadat tvrdá? Podívej se do svého srdce. Je-li tam ještě nějaká hranice, za kterou bys Pána nerad pustil, je tvé srdce rozděleno jako zástup jeho učedníků. Obnov svoji důvěru a pros Ježíše o uzdravení.

Můj Pane, ke komu půjdu? Ty máš slova věčného života! *Ať to slyší pokorní a radují se!*⁽¹⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ resp. žalm 34

Liturgická čtení

1. čtení – Joz 24,1–2a.15–17.18b

Jozue shromáždil všechny kmeny Izraele do Sichemu a svolal přední muže Izraele, jeho náčelníky, soudce a písaře. Když předstoupili před Boha, řekl Jozue všemu lidu: „Jestliže se vám nelíbí sloužit Hospodinu, vyvolte si dnes, komu chcete sloužit: zda bohům, kterým sloužili vaši předkové za řekou (Eufratem), či bohům Amoritů, v jejichž zemi přebýváte. Já však a má rodina budeme sloužit Hospodinu!“ Lid odpověděl: „Daleko ať je od nás myšlenka, že bychom opustili Hospodina a sloužili cizím bohům. Vždyť Hospodin je náš Bůh. On vyvedl nás a naše otce z egyptské země, z domu otroctví, a udělal před našima očima tyto veliké divy a chránil nás po celé cestě, kterou jsme šli, a mezi všemi národy, jejichž středem jsme procházeli. I my chceme sloužit Hospodinu, neboť je náš Bůh!“

2. čtení – Ef 5,21–32

Bratři! Podřízujte se jeden druhému z úcty ke Kristu. Ženy ať jsou podřízeny mužům, jako kdyby to byl sám Pán. Muž je totiž hlavou ženy, podobně jako Kristus je hlavou církve, sám spasitel svého (tajemného) těla. Jako je církev podřízena Kristu, tak i ženy mají být svým mužům podřízeny ve všem. Muži, každý z vás ať miluje svou ženu, jako Kristus miloval církev a vydal sám sebe za ni, aby ji posvětil a očistil vodou a slovem. Tim si chtěl církev připravit slavnou, bez poskvrny, vrásky nebo něčeho takového, aby byla svatá a bez vady. Tak také muž má mít svou ženu rád jako vlastní tělo. Kdo má svou ženu rád, projevuje tím lásku sám sobě. Nikdo přece nemá v nenávisti vlastní tělo, ale naopak: dává mu jíst a přeje mu. Tak i Kristus jedná s církví, protože jsme údy jeho těla. „Proto opustí člověk otce i matku a připojí se k své manželce, a ze dvou se stane jen jeden člověk.“ Toto tajemství je veliké; mám na mysli vztah Krista a církve.

Evangelium – Jan 6,60–69

Mnoho z Ježíšových učedníků řeklo: „To je tvrdá řeč! Kdopak to má poslouchat?“ Ježíš věděl sám od sebe, že jeho učedníci na to reptají, a proto jim řekl: „Nad tím se pohoršujete? Co teprve, až uvidíte Syna člověka, jak vystupuje tam, kde byl dříve? Co dává život, je duch, tělo nic neznamená. Slova, která jsem vám mluvil, jsou duch a jsou život. Ale jsou mezi vámi někteří, kdo nevěří.“ Ježíš totiž věděl od začátku, kdo jsou ti, kdo nevěří, a kdo je ten, který ho zradí. A dodal: „Proto jsem vám říkal, že nikdo ke mně nemůže přijít, není-li mu to dáno od Otce.“ Proto mnoho z jeho učedníků odešlo a už s ním nechodili. Ježíš tedy řekl Dvanácti: „I vy chcete odejít?“ Šimon Petr mu odpověděl: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života, a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Boží Svátý.“

Ve službě Bohu a vlasti

Před dvaceti lety 20. června 1983 prohlásil Jan Pavel II. v Poznani za blahoslavenou matku Voršilu Ledóchowskou (čti Leduchovskou). Bylo to jeho první blahorečení na území Polska. Na jaře roku 2002 byl zakončen kanonizační proces a 8. května 2003 se v Římě konala její slavná kanonizace. Tato svěťice, jak sama prohlásila v den 50. výročí svých řeholních slibů, „měla jedno přání: sloužit Bohu a vlasti“.

Julie Ledóchowska vstoupila do kláštera voršilek v 80. letech 19. století. Byla vychována v Rakousku jako dcera Antonína Ledóchowského a Švýcarky Josefy Salis-Zizerové. Při oblačce přijala řeholní jméno Marie Voršila od Ježíše. Ujala se pak neúnavné práce vychovatelky na území Polska, Ruska, Skandinávie, vyjížděla za hranice, aby bo-

Julie ve věku 21 let

jovala za právo nezávislosti vlasti rozdělené záboru, a po návratu do svobodného Polska dala vzniknout nové větvi Sdružení sester voršilek Umírajícího Ježíšova Srdece.

Počátky vychovatelské činnosti

Chceme-li se blíže podívat na osobnost sv. Voršily Ledóchowské, musíme si uvědomit, že velká část její činnosti spadá do období, kdy Poláci byli rozděleni mezi tři záboru a zbavení státní samostatnosti. V těchto podmínkách byla důležitá nejen připravenost bojovat zbraní za svobodu vlasti, ale také moudrá a systematická práce pro společenský rozvoj a osvětu, která slouží zachování vědomí a vzdělání lidí, aby byli připraveni přijmout odpovědné úkoly. Vlastenectví činnosti matky

Voršily vychází z její citlivé vnitřnosti pro chudé a z péče o vychovatelskou práci, kterou chápala jako přípravu budoucích rodičů a kompetentních solidárních členů společnosti i Církve. Dispozice k této činnosti si přinesla z rodného domu. Když její rodina odešla z Rakouska, usadila se v místě Lipnica Murovana nedaleko Bochni. Byla to rodina, která se mohla chlubit bohatou tradicí v angažovanosti ve prospěch své vlasti. Spolu s matkou se Julie věnovala potřebám místního obyvatelstva, pomáhala chudým a nemocným a vzdělávala děti. Po vstupu do řádu se více než deset let věnovala pedagogické práci a získala k tomu potřebnou kvalifikaci, která ji opravňovala vyučovat francouzštinu (později během působení v Rusku složila zkoušky opravňující vyučovat na ruských školách). Po roce 1904, již jako představená krakovského kláštera, zorganizovala první internát na území Polska pro polské studentky, ve kterém měly zajištěnu nejen střechu nad hlavou, ale také formaci a účast na náboženských kurzech.

V Rusku a Finsku

Když zjistila, že carská vláda umožnila určitou liberalizaci v osvětové a náboženské politice, rozhodla se, že vybuduje na území Ruska kulturní a osvětové středisko pro polskou mládež. Tomuto záměru požehnal sám svatý Pius X. v roce 1907. Ledóchowská píše: *Revoluce v Rusku v roce 1905 vyvolala ve mně touhu dostat se do této země. Měli jsme totiž mnoho žaček z ruského záboru. Rodiče dávali děti do klášterních škol v Galícii, aby jim zajistili katolickou výchovu. Ovšem rakouské vysvědění*

neposkytovalo v Rusku oprávnění a to zbavovalo naše žačky možnosti pracovat v té zemi jako učitelky. Kdyby měly školu a zkušku ruskou, byla by to velká pomoc pro dívky z ruského záboru. Již krátce na to odpovědělo několik sester spolu s matkou Voršilou na pozvání z polské farnosti v Petrohradě a vydaly se do tehdejšího hlavního města Ruska, aby se tam ujaly péče o internát pro polské studentky gymnázia při kostele sv. Kateřiny. Některé sestry začaly pracovat jako učitelky. Klášterní komunita žila tajně, protože ruská vláda kláštery zrušila. Přesto vznikl u domu noviciát. Matka Voršila však dostala brzy příkaz opustit Petrohrad, proto založila soukromé gymnázium pro dívky na břehu Finské zátoky a pečlivě ukrývala polský charakter své školy. Finsko, které bylo pod ruským záboru, se těšilo určité auto-

Formace studentek měla pevný řád a velmi dobrou organizaci

ním, nicméně bylo důležité zachovávat opatrnost a maskovat všechno, co by navenek svědčilo o polském charakteru a řeholním životě.

Voršila Ledóchowska

Skandinávské lekce

Po vypuknutí 1. světové války musela matka Voršila jako rakouská občanka opustit ruské území. Zbylé sestry se snažily pomáhat v Petrohradě tulákům. *Celé zástupy ruských poddaných vyhnaných z Německa přicházely denně do Petrohradu. Bylo mezi nimi mnoho Poláků, které válka zastihla v lázeňských místech. Němci s nimi nakládali velice zle. Přpravovali je v dobytých vagónech, trápili hladem a mučili. Poláci (...) byli v žalostném stavu, a tak jsme se rozhodly, že jim pomůžeme. Připravily jsme pro ně dosud neobsazené ložnice pro děti. Rychle se zaplnily hosty. Jak vděční byli za naše pohostinství!*

Matka Ledóchowska v civilním oděvu a s malým zavazadlem se vypravila do neutrálního Švédska. V březnu roku 1915 se oficiálně obrátil Generální komitét pomoci obětem války, který založili Henryk Sienkiewicz, Ignác Paderewski a Antonín Osuchowski ve švýcarském Vevey, na hraběnku Julii Ledóchovskou, která nedlouho bydlela ve Stockholmu, s nabídkou spolupráce. Matka Voršila vynaložila velké úsilí, aby podpořila polskou věc. Během několika let procestovala Dánsko, Švédsko a Norsko, uspořádala kolem 80 konferencí o Polsku. Využila při tom své značné jazykové znalosti, takže posluchači ji mohli slyšet hovořit nejen francouzsky, německy a anglicky, ale také pracně naučenými skandinávskými jazyky švédsky, dánsky a norský. *Ptali se mě, odkud to znám, a já*

jsem jim vždy řekla, že to Bůh chce, abych pomáhala Polsku – napsala v dopise svému bratru Vladimírovi.

Někdy měla její vystoupení dramatický charakter. Matka Voršila plasticky líčila porobu Polska a hrůzu válečné bídý: *Polsko je dnes jako ten žebrák, který natahuje ruku po almužně, a lidé, kteří nikdy nezažili hlad, hážou mu ji s gestem netrpělivosti a dokonce pohrdání. Je jako nevolník, který přechází od jednoho pána k druhému a mlčky musí snášet zlé zacházení svých utlačovatelů. Nezbylo už nic jiného, než pozvednout srdce k Všemohoucímu a volat třesoucím se hlasem: „Jak dlouho ještě, Pane?“ (...) Uragán války přešel přes tuto zem. Pojdte se podívat, co tam dnes najdete... Můžete pochopit, co člověk prožívá, když se dívá, jak se ničí jeho dům, velký či malý, palác, statek nebo chýše, to je jedno, je to dům, k němuž se vážou nejdražší vzpomínky z dětství a první horoucí lásky? Poslužme si také zápisem, který pořídil Ignác Żylicz: (...) na počátku přednášky ilustrované obrazy ze všech záborů Polska, navázala na zničení Polska a řekla: Chápete, jak strašné je žebrat? Ale v polské zemi je tolik hladu, tolik mrznoucích, tolik bezdomovců, že jsem nucena prosit o pomoc pro lidi postižené nouzí bez ohledu na jejich vyznání a rodný jazyk.*

Díky těmto apelům vznikaly místní výbory, v jejichž čele stály významné osobnosti světa vědy a kultury, lidé různého vyznání a orientace. Byly shromažďovány fondy, na polské území jezdily transporty s oděvem a potravinami. Referentka neúnavně opakovala: *Budu vám vyprávět o všem, co je nám drahé, pro co živě bije polské srdce, po čem teskní srdce vyhnance. A budu šťastná a vděčná, jestliže ve vašich srdcích probudím pocit vroucí sympatie k mé zemi a mému národu, který více než jiný potřebuje vědomí, že na světě existují srdce, která se starají o jeho osud.* Odvolávala se při tom také na jejich svědo-

mi a pocit odpovědnosti a poukazovala na to, že pomoc Polákům nemá být pouze dobročinným gestem: *Kdybych byla politikem, kdybych měla nějaký vliv ve vládách na polské záležitosti, hlásala bych potřebu prokázat Polsku nikoliv milosrdenství,*

Voršila při práci s dětmi

ale spravedlnost. Říkám otevřeně, že povinností Evropy je pomáhat tomuto národu hrdinů, který směle kráčí vpřed a i přes vizi mučnickou, nelituje své krve na zajištění bezpečí pro vás. Ve svých přednáškách zdůrazňovala krásu své vlasti, která je tak obdivuhodně krásná, že ať člověk chce nebo nechce, musí ji milovat! Poukazovala na to, jak velký význam mají vlastenecké city – láska k vlasti umožňuje přežít nejtěžší obdo-

Voršila s žákyněmi školy v Pniewech u Poznaně

bi dějin, posiluje naději na lepší budoucnost. V březnu r. 1916 slyšeli posluchači v Kopenhágu: *Moje zem trpí, umírá, a přece žije díky lásce, která je silnější než smrt a trvá v srdcích jejich dětí. Ta láska je pramenem naší bolesti. Trpěli bychom méně, kdyby lidé méně milovali. Ale je to současně pramen naší naděje a tím také pramen síly, abychom vydrželi i v utrpení... Láska je oživující síla, díky jí žijeme, díky jí žije polský národ. A odtud vlastně čerpám odvahu a důvěru v tento národ i v těch nejtragičtějších chvílích.*

Prezentace polské kultury

Další významnou iniciativou vlastenecké voršilky Ledóchowské bylo stockholmské vydání souboru článků z oblasti polských dějin, umění a literatury, napsaného ve třech skandinávských jazycích. Předmluvy redigovaly významné osobnosti: Dán, Švéd a Nor. Byla zde řeč o Mickiewiczovi, Matejkovi, Chopinovi, Kościuszkovi i královně Hedvice. Úvaha o Vladislavu Reymontovi a jeho Sedlácích se přičinila, že mu byla udělena Nobelova cena za literaturu. Matka Voršila obohatila tento soubor o text *Kult Matky Boží v Polsku*, který byl přehledem významných motivů z polské kultury

zakořeněný invokací: *Královno Polska, oroduj za nás a vysvobod' Polsko!* Touto publikací se matka Voršila snažila přiblížit obyvatelům severní Evropy hodnoty vytvořené polským národem, kterému záborci odmítali přiznat nezávislost. R. 1917 prohlásila v Kopenhágu: *Můj národ je kolébkou velkých básníků, spisovatelů, velkých umělců. Poezie a umění zpravidla dosahují vrcholů, když národy jsou kvetoucí a mocné. Naše literatura vyplývá z hlubokých ran, je počata v mučednictví a napsána krví polského srdce.*

Polský dům v Dánsku

Když zakončila první cyklus přednášek, který měl posloužit k shromáždění prostředků pro komitét ve Vevey, zahájila další sérii, rovněž pod patronátem Vevey, se záměrem získat prostředky na koupi domu pro polské sirotky v Dánsku. Během svých cest totiž zjistila, jak velké jsou potřeby dětí polského původu, které jejich pěstouni zanedbávají pro svou přepracovanost. Aby pomohla dětem zůstat v Dánsku bez péče, rozhodla se přemístit ze Švédska do Dánska Institut cizích jazyků. Institut vedly sestry voršilky a byl první školou toho druhu ve Skandinávii. Byl pak rozšířen o oddělení domácího hospodářství, které přinášelo určité příjmy a ty spolu s jinými fondy získanými sestrami i výnosy z přednášek matky Voršily umožnily zřídit a provozovat v dánském Aalborgu dům pro více než čtyřicet dětí, sirotek po polských emigrantech. Spisovatel Ernest Łumiński vzpomíná: *Od vdovy po státním radovi získala vilu a vedle ní zchudlý domek. Bylo třeba získat prostředky na zařízení a vydržování, bylo třeba znovu zahájit žebravou kampaň. Dala se mistrovsky do práce. Tisk v Kopenhágu se rojil rozhovory a portréty „polské hraběnky“. Spolupracovníku „Dagens Nyheter“ řekla: „Až se mi podaří první škola, založím další. Polské děti nesmějí vyrůstat*

tak, aby Polsko pokrývaly hanbou a nedělaly Dánsku čest.“

Prostě, civilně oděná polská voršilka dobývala dánskou štedrost, intenzivně se učila dánštině, aby se tím účinněji mohla ucházet o podporu dárců. *Prosím vás o pomoc, abych mohla vychovat určitý počet dětí, které by v budoucnu sloužily Polsku a přičinily se o jeho výstavbu. Dovolte mi vychovat děti, které se potloukají po ulicích měst a vesnic, děti dělníků, kteří nemají čas ani možnost se jim věnovat. Chtěla bych je vychovat tak, aby Polsku působily čest. Dovolte mi, abych ve vaší krásné zemi mohla zřídít kousíček Polska pro dělníka, který sem přišel pracovat. Ať má aspoň několik chvil, kdy se mu bude zdát, že je ve své vlasti. Ať jeho děti slyší vyprávět o slavné minulosti své země, ať se učí chápat, že šlechtnost zavazuje a že synové hrdinů musí být velcí, čistí a šlechtní.*

Její úsilí mělo úspěch. Dům v Aasborgu se stal polským centrem. Sestry se nejen staraly o děti, ale organizovaly i pobožnosti pro emigranty, možnost polsky se vyzpovídat, vyslechnout polské kázání. Byli přivedeni polští kněží a jedna ze sester vyučovala polštině jednoho kněze, který byl pověřen pastoračními službami mezi Poláky.

Po dlouhém toulání cizinou

Poslední, třetí cyklus vystoupení matky Voršily, uskutečněný na jaře r. 1920, umožnil shromáždit prostředky na koupi domu v Pniewech u Poznaň, aby se mohly polské děti vrátit do vlasti. V článku adresovaném mládeži matka Ledóchowska popsala příjezd této skupiny do vlasti takto:

(...) zde je hranice, zde je vlast, svobodná a milovaná vlast! S Bohem do našeho Polska (...) naše ubohá země potřebuje velké Boží požehnání a ochranu!

Vedle našeho vlaku stojí vlak s polskými raněnými vojáky. Děti vidí poprvé polského vojáka, a to raněného, protože bojoval za svobodu vlasti. Máme v Dánsku ještě

mnoho zásob. Děti podávají celé balíčky potravin milosrdným sestram pro polské vojáky. Zpívají polské písně a nejedna tvář v sousedním vlaku se rozjasní i usměje... děti spí zčásti na slámě, zčásti

Svatí vždy mají smysl pro humor

ti na seně, sestry také, ale to nic, jsme už doma, v Polsku, ve své vlasti.

Po návratu do Polska se matka Voršila usadila v Pniewech. Její snaha dát do pořádku právní stránku řehole, která řadu let fungovala ve specifických podmínkách, končí tím, že Svatý stolec uznává novou kongregaci: Sestry voršilky Umírajícího Ježíšova Srdce. Sestry vedly školy, zakládaly výchovné ústavy, vyučovaly náboženství na státních školách, organizovaly vydavatelskou činnost, pečovaly o internáty, jídelny, klubovny a knihovny, pomáhaly chudým, nemocným a nezaměstnaným... Po určité době pronikly i do Francie a na předměstí Říma. *Před námi je nový život, psala tehdy matka Voršila, minulost,*

to už je sen o vyhnanství, sen bolestný, ale současně jasný, hezký. Budoucnost, to je práce pro Polsko, pro které jsme všichni povinni pracovat s úplným zasvěcením. Tak tedy s Bohem do práce, pro Boha, pro církev svatou, pro milovanou vlast. Do práce!

Jednou ze zajímavých iniciativ bylo vybudování nových pracovišť v zanedbaných a chudých pohraničních oblastech. Matka Voršila to pokládala za misijní, apoštolskou práci, proto kromě praktického vzdělávání zde realizovala také katechizaci. Práce v pohraničí byla dobře organizovaná. Sestry vyučovaly praktickým činnostem, ale také četly polské knihy a vyučovaly náboženství. Zrodila se myšlenka zapojit do katechizace také laické dobrovolnice. *Každá taková pracovníce se musela stát přítelkyní lidu, jeho dobrým andělem, rád-*

kyní v pochybnostech, těšitelkou v utrpení. Musely se alespoň na několik let zříct světských zábav

*a výhod západní civilizace. Ale opak takové odříkání, kterému se snadno přivykne, nestálo za to radostné přesvědčení, že pracují pro dobro lidských duší a své vlasti? ptala se matka Voršila. Pohraničí je třeba zachránit! Nebojte se, že vkročím na půdu politiky. Ta mě nezajímá. Naší politikou je láska k Bohu a k vlasti. A této politice lásky jsme připraveny zasvětit všechny své síly. Dívky ochotné k takové službě se po určitou dobu připravovaly v některém řeholním domě a pak odjížděly na místo působení, připravené žít při tom v krajní chudobě. Ne nadarmo srovnávala matka Voršila jejich službu s vojenskou službou mužů: *Když může mužská mládež sloužit dva roky vlasti u armády, proč by ženská mládež, zvláště dnes, kdy je tolik práce, nemohla zasvětit rok nebo dva službě církvi a vlasti...**

Jediná krása

I přes množství úkolů, které vykonávala nebo podněcovala, mimo času, jaký vyžadovala péče o vnitřní formaci vlastní i sester, nacházela dostatek sil k bohaté korespondenci. Díky jí se můžeme dnes jejím očima dívat na její misii, odhalovat hluboký svazek mezi náboženským a vlasteneckým postojem. *Věřím, že to, co jsem započala, potřebuje vlast i církev. Bůh je dobrý, protože mi dává milost stále lépe chápat, že to všechno je sen, ale Pán Ježíš je jedinou skutečností mého života - ON včera i dnes i v hodině smrti i navěky. A to mě udržuje...čteme v jednom dopise, který napsala svému bratru Vladimíru, jezuitovi. Z mnoha výroků stále vyniká její poslání: *Láska k vlasti a láska k církvi se navzájem podpírají, jedna je silou té druhé. A i když měla možnost v zahraničí obdivovat krásu světa, srdce jí diktovalo: *Pro nás je jen jediná krása, která nás může uspokojit a učinit šťastnými: naše vlast.***

*Z Miňujcie się 3/2003
přeložil -lš-
(kráceno)*

MLADÍ A HOROSKOPY

Studie mnichovského ústavu pro výzkum veřejného mínění uvádí, že každé druhé dítě ve věku 12–16 let věří, že hvězdy a horoskopy mají vliv na jejich život. Je jich tedy tolik, kolik dětí věří v Boha. Horoskopy jako náhrada náboženství jsou proto pohodlné, že každý v nich může najít to, co se mu hodí. Svědčí to o „potulné religiozitě“ mladých lidí, kteří si nedělají starosti s tím, jak se jejich víra v horoskopy srovnává s vírou v Boha. Kdyby se ovšem výzkum konal mezi dospělými, dospěl by k podobným výsledkům.

Podle Kath-net

Růženec a světci Církve (6)

Briliant v ruce

Co je třeba k tomu, abychom se dobře modlili růženec? Dobrá vůle a láska.

To postačí a nahradí jakékoliv jiné schopnosti. Kde je dobrá vůle a láska, modlíme se růženec správně i přes případný nedostatek kultury nebo znalostí, horlivosti nebo duchovního pokroku.

Bl. Jordán Saský uslyšel jednoho dne otázku nějakého negramotného chudáka: „Pověz mi, otče, má Otčenáš na rtech kněze stejnou hodnotu jako na našich, když kněz plně rozumí obsahu slov, která vyslovuje, a my jim rozumíme jen málo?“

Bl. Jordán odpověděl: *No a co, nemá snad briliant stejnou hodnotu, ať ho drží jakákoliv ruka?*

Tato Jordánova slova platí i o růženci. Ať už jsme fundovaní nebo ne, krása a hodnota růžence zůstává nedotčena ke chvále Panny Marie a k dobru duše, která se ho zbožně modlí. Nevzdělaný venkovan nebo vzdělaný teolog, matka rodiny nebo kněz nepřidávají růženci nic víc než své úsilí milovat Pannu Marii.

Pokud je zde dobrá vůle a láska, je růženec vždy modlitbou, která je drahá Marii (Bartolo Longo). Nerozhoduje ani citlivý přednes ani vkus toho, kdo se modlí. Je nutno jen připravit se tak, abychom se ho dobře modlili jako úkon lásky, který neztrácí, nýbrž rozmnožuje hodnotu, pokud je vykonán s úsilím a obětavostí.

Nyní hovoříme jen s dobrou Maminkou, říkával služebník Boží P. Anselm Treves těm, kteří přišli, aby se modlili růženec. Tak musíme připravit svou duši na tuto modlitbu.

Učme se od světců

Svatý František Saleský doporučoval svým četným duchov-

ním synům, aby se modlili růženec s velkou vroucností *ve společnosti anděla strážného.*

Sv. Pavel od Kříže se modlil růženec s takovou zbožností, že se zdálo, jako by rozmlouval s Marií, a doporučoval s nadšením všem: *Růženec se musíme modlit s velkou zbožností, protože rozmlouváme s Nejsvětější Pannou.*

O andělském mládenci sv. Stanislavu Kostkovi je napsáno, že když se modlil růženec na kolenou před svou Matkou, působil obdivuhodným dojmem. Pro způsob plný víry, jakým ji vzýval, bylo možno říct, že ji skutečně viděl před sebou.

Sv. Vincenc Palotti chtěl, aby se růženec všichni modlili vždy důstojně, ať už v kostele nebo doma, v nemocnici či na ulici. Jednou se jeden kněz modlil růženec příliš ve spěchu. Světec přistoupil k němu a laskavě mu řekl: *Jestliže má někdo trochu duchovní chuti, vy mu svým spěchem bráníte, aby ji uspokojil.*

Svatá Kateřina Labouré překvapila každého, kdo ji viděl modlit se růženec, svým pohledem upřeným na obraz Panny Marie a pokojným a sladkým zanícením, s jakým vyslovovala slova Ave Maria.

Sv. Antonín Maria Claret se již od dětství modlil růženec s živým nadšením. Shromáždil své školní spolužáky, vedl modlitbu a přibližoval se co

nejvíce k oltární mřížce před svatou Pannou a nabýval vzezření cheruba.

Když se růženec modlila sv. Bernadetta, její černé oči, hluboké a zářící, se stávaly jakoby nebeské. Rozjímal v duši o svaté Panně. Zdálo se, že je stále v extázi. Totéž platí o svaté mučednici Marii Gorettiové, která se modlila růženec s tváří zamyšlenou jako při nebeském vidění.

Také svatý Pius X. se modlil růženec a rozjímal o tajemstvích tak soustředěný, jakoby nepřítomný pro pozemské věci, a vyslovoval Ave s důrazem, že by se někdo mohl domnívat, že v duchu vidí Neposkvrněnou a že ji vzývá se zanícenou láskou.

A kdo si ještě vzpomíná, jak se modlil růženec ve vatikánském rozhlase papež Pius XII.? Pronesl tajemství, okamžik setrval v tichém rozjímání, pak recitoval rytmičky a s láskou Pater noster a Ave Maria.

Nakonec si připomeňme služebníka Božího Josefa Toviniho, advokáta a sociologa, spisovatele a otce desíti dětí, který se modlil růženec s celou rodinou způsobem opravdu povznášejícím. Karmelitánská rodina nám dosvědčuje, že se modlil na kolenou s rukama sepjatými na prsou, hlavu mírně skloněnou a s tváří naplněnou láskou před obrazem Panny Marie.

Z dopisu čtenářky ze zahraničí

Milí přátelé, chci poděkovat všem, kteří se podílejí na vydávání týdeníku Světlo. Na svých cestách v zahraničí (2x v USA a nyní ve Velké Británii) jsem ráda, že si Světlo mohu přečíst z internetu.

I v zahraničí se vydávají katolické noviny. Ale ty jsou plné inzerátů o poutích a prode-

jích a zpráv o kostelích a charitě. Postrádám v nich část, která by nám věřícím pomohla prohloubit víru.

Je smutné, že mnozí duchovní otcové se staví proti Světlu. Budu na Vás myslet v modlitbách, abyste byli schopni překonávat všechny obtíže.

(adresa v red.)

Ale kdo může doopravdy říct, s jakou horlivostí a s jakým vnitřním zápalom se modlili růženec světci?

Za bombardování

My bohužel často od růžence upouštíme, protože ho dostatečně nemilujeme, opomíjíme ho, aniž by nám to bylo líto, a to jen proto, že se ho vlastně dobře nemodlíme.

Býváme roztržiti a rozptýleni pro stovku věcí během dne a ani čas věnovaný růženci není zbařen této trvalé roztržitosti.

Často se uvolíme modlit se růženec, ale ve spěchu, na poslední chvíli, unavení a ospalí. A pak si stěžujeme, že nám růženec nepřináší své plody, a zdá se nám, že je to modlitba planá a monotónní. Je však marné hledat květ na uschlé lodyze a plody na suchých větvích.

Dobrá vůle a láska způsobila, že Madona ráda přijímala růžence, které se svatý Alfons Liguori modlil na mezku, když jel krajinou, sv. František Xaverský na loď, která brázdila oceány, Maximilán Kolbe se modlil večer, když procházel ložnicemi, zatímco jeho bratři uléhali na lůžko, sv. Bertila se modlila růženec mezi nemocnými v nemocnici, zatímco zuřilo bombardování. Don Orione na kamionu během války a P. Pio při

Pokračování na str. 8

chůzi chodbami a pomalém výstupu na schody utiskován ze všech stran věřícími.

Naše růžence budou tak dobré, s jak dobrou vůlí a láskou se je začneme modlit.

Uprostřed rámu

Dobrá vůle a láska oplodňují růženec také tehdy, když vnější podmínky neumožňují usebranost a chuť k modlitbě.

Vypráví se o jednom vojáku v zákopu, který psal dopis matce za pekelného rachotu kano nády. Jeden kamarád mu řekl:

„Jak můžeš psát v takovém rámu? Kdoví, kolik chyb tam naděláš!...“

„Nevadí, chyby si maminka opraví. Důležité je, abych jí napsal.“

Právě tak je to. Láska a dobrá vůle samy stačí, aby daly obsah a hodnotu růženci, který je jako dlouhý a vroucí dopis Mamince v nebi, a i když v něm nescházejí chyby, je pro ni vždy milý a drahý.

„Jak se modlit růženec pozorně?“ zeptali se jednou P. Pia z Pietrelciny. A otec odpověděl: *Pozornost je třeba udržovat Zdrávasy, od pozdravu, v kterém se obracíš k Panně tajemství, o kterém rozjímáš. Ona je přítomná ve všech tajemstvích, všech se účast-*

nila s láskou a s bolestí. Takovým způsobem můžeme odhalovat krok za krokem sladké radosti, strašné bolesti i nebeskou slávu nejláhodnější Panny, a ona nám dá účast na všech milostech, které jsou obsaženy v jejich radostech, jejich bolestech a její slávě.

Přijímat Marii

Modlit se růženec je jako bychom přijímali Marii k sobě, dáváme jí vstoupit a přebývat ve své ubohé duši. Musíme být tak čistí a tak milující jako její apoštol, Ježíšův miláček, sv. Jan Evangelista, který *vzal Marii k sobě* (Jan 19,27).

Mysleme na žár srdce a na synovskou důvěru, s jakou se modlili růženec sv. Marie Gorettiová, sv. Dominik Savio, sv. Bernadetta a sv. Pius X., sv. Gabriel od Bolestné Matky Boží a sv. Gemma Galganiová, sv. Gerhard a sv. Maria Bertilla... Jak povzbuzující bylo pro Marii slyšet jejich hlas, aby vstoupila do jejich srdcí, tak čistých a planoucích!

A my? Nespokojme se s obvyklou prostředností. Reagujme. Vynasazme se. Zapojme také my čistou mysl, milující srdce a dětinou důvěru, když se modlíme růženec.

Vynasazme se napodobovat světce. Kéž o nás neplatí nářek, který Maria svěřila sv. Kateřině Labouré: *Nemodlí se růženec dobře!* Z životopisu této světice víme, že když uslyšela tento nářek svaté Panny, nosila ho celý život s sebou *jako trn v srdci*.

Mysleme také my na tuto stížnost božské Matky. A jestliže ji milujeme, obětujeme jí růžence, které jsou jí milé. Kdo miluje, snaží se, aby se ještě více líbil milované osobě. Když Maria uvidí naše úsilí modlit se růženec dobře, bude šťastná z naší lásky k ní. Učiňme ji šťastnou.

(Pokračování)

Přečetli jsme ...

V časopise OLDIN č. 7-8/2003 (Olomoucký arcidiecézní informátor) jsme četli v rubrice „Z vašich dopisů“ článek, který pro Vaši informaci přetiskujeme. Svědčí o úžasném úpadku některých našich médií, podporovaných politiky i značnou částí veřejnosti, při „mrtvolné vlažnosti ostatních“. Úpadek víry se projevuje i v úpadku života a poezie. Spojité nádoby.

VNÍMÁNÍ A UPŘÍMNOST

Mám-li psát o vnímání, je to o citlivosti anebo tuposti našich duší a smyslů. Otvírám Literární noviny, časopis stojící o to, aby byl viděn v čele kultury. Máj 2003 tam vítají poezii: „Tělo brutální / mou samotou sežer / a už neotravuj // Ty kvíllice / teplost bitevníku / Já tvá pochcáná madam“ (část básně Ta chvíle). Takto vidí máj Praha v kultuře normotvorná. My pak, ať nahlédneme do Brna, Olomouce i do Zlína, hořce vnímáme, co se v poezii „nosí“! Sprostota, ošklivost, smrdutá moč. Vyslovit se o těch, kteří stojí v čele institucí, rubrik, porot – běda! Třikrát běda napsat o mrtvolné vlažnosti ostatních. Ti exponovaní umějí psát. Setrou vás, zohaví. Jít cestou k zúšlechtnění člověka znamená veřejně neexistovat! Kritici z oficiálního ranku mají zelenou k práci na národě. Akademismus, jímž lze kadidlovat a blýskat se; plodí i učenost a zdání hodnot – umrtvuje však společnost.

Ve Zlíně má poezie dvě pole. Staré se všemi úpadkovými znaky, nové – vedené ženami – vnímá člověka i přírodu, přijímá každé semínko, jež by se mohlo uchytit. Umělé slunce minister-

stva kultury svítí na pole první. V situaci, v níž jsme, být citlivý anebo slepý má cenu osobního štěstí. Jako vždy v dějinách. S důrazem ukazují směrem k oficialitám – i operují úkazem, že úpadek poezie se rovná úpadku společnosti. Cituji májové verše současného dominantního básníka: „Šel pro krev / chvíli přihlížel / jak se bourá vůl / sám zkusil palici / rozbit oko / potom ho polili / při splachování dvora / I nasral se a šel“ (dál pokračuje tekoucí hnus).

Býlím zarostla půda, koulou dusí pšenici. Kritici se přizpůsobili, spolupracují na zkáze země. Tíhnou k bubnům a festivalům, ke komisím s penězi a cenami. K tvrdé vodě magnésii.

Tu, kde jsem právě přítomný, zrodil se klub, živá buňka. Má heslo vnímání. Zdá se, že opravdu vnímá člověka, přírodu, krásu a ctnosti života. Rozum a cit se tu zbavují tíhy. Je štěstím patřit k těm, kteří vědí, že poezii sluší být královnou umění a ne cuchtou v moci těch „nahore“! (Víš šéfredaktor Literárních novin, horlivý ekolog, jakou má budoucnost země, svínil-li on nitro člověka?)

Karel Vysloužil
Vsetín

78LETÁ ŘADOVÁ SESTRA V LOS ANGELES ODSTRAŇUJE TETOVÁNÍ

Sestra June Wilkersonová si na obětech válek mezi bandami, které ošetřovala v nemocnici, ověřila, že odstranění tetování pomáhá mladé lidi opět integrovat do společenského prostředí. Tato dominikánka zjistila, že mladí lidé mohou snáze začít nový život, když jsou zbaveni tetování. Sestra zahájila zvláštní program a shromáždila potřebné prostředky na zakoupení nákladných lékařských aparátů. Výsledky potvrdily její pozorování. Od roku 1998 se podařilo ročně provést 315 ošetření. 41 % těchto mladých lidí se vrátilo do školy a dokončilo ji, 50 % našlo nové zaměstnání.

Podle Kath-net

Nanebevzetí - svátek Mariiny přítomnosti

Slavnost Nanebevzetí Panny Marie se slaví nejméně 1500 let. Existují památky na její slavení z konce V. století na Východě a VII. století na Západě. A také nepřerušené svědectví křesťanského společenství.

Je to svátek Mariina triumfu, který Církev prezentuje slovy Apokalypsy: *Na nebi se objevilo veliké znamení: žena oděná sluncem, měsíc pod jejíma nohama a nad hlavou koruna z dvanácti hvězd.*

Ale tato vize nás nemá odvést od toho, co je pravým významem tohoto svátku: od Mariiny přítomnosti. Nanebevzetí totiž Marii od nás nevzdálilo. Neposadilo ji na nedostupném trůně, ale zanechalo nám ji docela nablízku, vytvořilo podmínky, aby Maria mohla být stále a všude přítomna vedle nás.

Maria je stále přítomná s námi, ve dnech radosti tak jako v Káně: *Byla tam Ježíšova Matka...*; ve dnech bolesti jako na Kalvárii: *Stála pod křížem jeho matka...*; ve chvílích modlitby jako ve Večeřadle: *Byli pohromadě s Marií, Ježíšovou Matkou...* Maria je s námi stále.

Tento význam Mariiny přítomnosti s námi nevznikl teprve nyní. Křesťané prvních století se ptali: „Kde je Maria? Kde je právě nyní?“ Žádné místo nezískalo privilegium, aby mělo její rakev nebo nějakou relikvii jejího těla.

Hroby prvních apoštolů byly předmětem úcty... Po Marii byl uctíván domek, kde bydlela. Velice brzy začala invokace: „Chaire, Maria“ – „Raduj se, Maria“, která je napsána na sgrafitu ze 4. století řeckým písmem v jedné jeskyni, nad kterou nyní stojí bazilika Zvěstování v Nazaretě.

A na jednom papýru starém 1700 let čteme krásnou modlitbu pronásledovaného společenství, které se utíká k Marii: *Pod*

ochranu Tvou se utíkáme, svatá Boží Rodičko.

Žít pod Mariiným pohledem

Jsou tři stupně, jak zakusit osobně tajemství Mariiny přítomnosti.

První stupeň je nejprostší pomoc, jak začít vnímat Mariinu přítomnost, a tu nám dávají její obrazy.

Může se někomu zdát, že to není ono, mluvit o obrazech a sochách; my však jsme bytosti z duše a těla a první pocity v nás vyvolávají dojmy zraku. Ne nadarmo říká přísloví: *Sejde z očí, sejde z myslí.* Ostatně, jestliže si uchováváme fotografie svých drahých živých i zemřelých, pak je to proto, že když se na ně díváme, cítíme, jakoby v určitém smyslu byli ještě nablízku.

Nicméně, jsme-li před obrazem Panny Marie, není to stejná situace, kterou bychom měli hledat. Nejsme to my, kdo se dívá na Marii: ona se dívá na nás. Právě tak, jak to říkáme v modlitbě: *Obrať k nám své milosrdné oči.*

Na svých obrazech se Panna Maria zřídka dívá na svého Syna; téměř vždy obrací svůj pohled k nám, svým dalším dětem. Od doby, kdy Ježíš řekl: *Ženo, to je tvůj syn*, Maria se na nás nepřestává dívat a její pohled nás všude sleduje.

Maria se na mě dívá; cítím její přítomnost, stává se pro mě nezbytné setkat se s jejím pohledem: navrhuji upřít své oči na její oči. Mariiny obrazy mají také funkci katecheze: musím je objevit. Ve své mariánské encyklice připomíná papež východní ikony: *V nich Panna září jako obraz božské krásy, přibýtek věčné Moudrosti, postava prosící, prototyp kontemplace, obraz slávy...* (MR 33).

Pojetí, idea, kterou nám obraz předává, živí a udržuje naši

modlitbu a naše duchovní spojení s Marií činí objektivnější a komunikativnější.

Žít s Marií

Druhý stupeň výstupu je náročnější. Nemohu cítit osobu skutečně přítomnou, jestliže s ní nevstoupím do styku prostřednictvím svazků vzájemného poznání. Tento styk a výměna se uskutečňuje reálným způsobem s Marií skrze Krista ve společenství svatých. Všichni tvoříme jedno tělo v Kristu: žijeme v Něm a pro Něho. Existuje solidarita mezi údy téhož těla. Jsme spolu ve spojení pokud jde o duchovní dobra: ti, kteří ještě žijí, a ti, kteří nás předšli. Můžeme se modlit jedni za druhé a přitom ještě mnohem více se zesnulí a svatí modlí za nás. Jestliže oni jsou naši přátelé, je třeba říci: *Magis amica Maria*, Maria je ještě větší přítelkyně a sděluje nám svá nesmírná duchovní dobra.

Zákon společenství svatých je zákon výstupu: „Každá duše, která se pozvedá, zvedá svět.“

Učím se žít s Marií, když ji poslouchám jakožto vzor a pomoc.

Jako vzor: nic nám tak nemůže pomáhat být dobrými jako styk s dobrou osobou a žádný tvor není lepší než Maria. Svou přítomností mi dává pochopit to, co jde a co nejde. Neří možno žít s ní a zůstat lhostejný, povrchní a pokrytecký.

Jako pomoc: Když mi ji Ježíš dal za Matku, mohu si být jist, že je mi nablízku a pomáhá mi. Maria v důsledku nanebevzetí vstoupila do nebe jako lidská osoba s plností svého lidského života. Je to tvor Bohu nejbližší a nejdokonalejší v lásce. Její mateřské srdce je plné lásky pro každého z nás a její přímluva je mocná. Ježíš jí dal k dispozici svůj trůn. Když přijal svou Matku v nebi, řekl: *Veni, electa mea et ponam in te thronum meum - Pojď má vyvolená, v tebe vložím svůj trůn.*

Na tuto dobrou Matku, na tuto mocnou Matku se proto budu často obracet v modlitbě, protože dobře vím, že ona ji obohatí svou láskou a přednese Ježíši.

Žít Marií

Ale je tu třetí stupeň, kam vystoupit, abychom měli Marii přítomnou způsobem dokonalým a definitivním, a tím je žít Marií, identifikovat se s ní, snažit se žít ve všem a pro všechno jako ona.

Jestliže pro každého křesťana je vodítkem na duchovní cestě přijmout Kristova přikázání, když se identifikujeme s Marií, s podobou, která je Kristově podobě nejbližší, s první a nejdokonalejší Kristovou učednicí, s ní jakožto stvořením, které dosáhlo plné shody s Kristem, můžeme si být jisti, že dosáhneme toho cíle, k jakému nás Bůh předurčil: *být ve shodě s obrazem jeho Syna, protože On je prvorozený z mnoha bratří.*

V mariánské encyklice papež cituje Pavla VI. a říká, že *Církev musí získat od Panny a Matky Boží autentickou formu dokonalého následování Krista* (MR 47).

Nemůže být tedy jiného předsevzetí ze svátku Nanebevzetí, svátku Mariiny přítomnosti, než odevzdat se jí zcela, aby nás vedla po cestě úplné věrnosti a shody s Kristem.

*Z Maria Ausiliatrice 7/2001
přeložil-lš*

Řehole, která formovala Evropu

Sanctus Benedictus Patronus Europae – Svatý Benedikt patron Evropy – tak to stálo v liturgických knihách a biografích již dlouho před tím, než byl sv. Benedikt ve 20. století oficiálně prohlášen za patrona Evropy. Jestliže někde nějaká historická událost vzbuzuje naši pozornost, pak je s ní spojen nějaký letopočet. Tehdejší současníci ještě nevnímali význam tohoto letopočtu a s ním spojené změny. Tímto letopočtem je rok 529.

Významné události

To je rok, ve kterém sv. Benedikt založil na hoře Monte Cassino klášter. Ale ještě významněji než toto založení kláštera poznamenala Evropu s ním spojená Regula Sancti Benedicti. Ve stejné době, kdy v Evropě skrze Monte Cassino vznikalo nové duchovní jádro, zrušil císař Justinian pohanskou filozofickou akademii, která po 800 let ovlivňovala z Řecka celou jižní Evropu. Ale poklady řecké kultury tím nebyly ztraceny, protože byly záhy převzaty do nového benediktinského kláštera, který o ně pečoval. Třetí událostí roku 529 bylo shromáždění biskupů v Orange, na kterém byla také nastavena významná výhybka pro další vývoj. Bylo tam totiž uznáno prvenství Boha a jeho milosti. Ve 25 kánonech byla formulována přednost milosti před svobodnou vůlí. Tyto výroky byly orientačními body pro benediktinskou klášterní řeholi. Výsledek nebylo možno předvídat, což pochopíme, když uvážíme strašné poměry, které v té době panovaly. Východogótský král Totila chtěl zničit Řím, jak již dříve zničil značné části Římské říše na italském území. Zanechával za sebou celá území pokrytá smrtí a nemravností. Vnitřní zákonodárství odpovídalo vnější rozervanosti a dezorientaci. S Góty a Vandaly bylo mnoho částí tehdejšího světa vystaveno arianismu, který popíral Kristovo božství. Kromě toho měli římsí a řečtí bohové se svými chrámy ještě velmi mnoho přívrženců. Kolem roku 590 vpadli do země Langobardi a ničili všechno, co zničit mohli. Když Benedikt umíral, chtěl, aby ho ještě zanesli do kostela,

aby vydal svou smrtí svědectví, že v této bezvýchodné situaci může nakonec přinést vítězství jen modlitba a víra.

Připoutání k místu jako protiklad stěhování národů

V takřka 1500 let trvající historii benediktinského řádu vidíme skutečně vnitřní sílu, která přinesla přímo násilnou duchovní proměnu. To, co začalo na Monte Cassino, pokračuje dále v benediktinských dějinách na celém světě. Succisa virescit – Posečena znovu se zazelená. Svatého Benedikta zcela ovládala naděje, že Bůh chce mít stále nový počátek, a to i v té největší nouzi.

Pesimismus byl zakladatelem řádu a jeho následovníkům zcela cizí. Jedním ze základů benediktinského řádu je stabilitas loci – stabilita místa, která s sebou přináší duchovní stabilitu. Zatímco v kláštorech jiných řádů byli mniši často překládáni z místa na místo, měli benediktini od počátku ve svém kmeno-

vém klášteře trvalý domov. Sepjetím s místem bylo dosaženo zakotvení v prostředí. Tak mohlo růst to, co je nové, a být nerušeně předáváno dále. Benediktini mysleli za hranice vlastního životního věku. Trávili svůj čas v tradici, podle které opisovali a předávali dále antické spisy ke studiu teologie, hudby a malířství. Kromě toho se pěstovala i ekonomie, budování zahrad a klášterní medicína. Bylo to rozsáhlé kulturní dědictví a kulturní tvorba, která vyzářovala do okolí klášterů. Bez stability místa a ducha by se ještě více projevilo ničení antické kultury v důsledku válek, pustošení a stěhování národů. Kde by bylo zůstalo dědictví antiky bez benediktinů? Kdyby byly zapomenuty spisy Platona, Aristotela, Vergila a Cicera, ale i Augustina a Ambrože, nemohla by vůbec vzniknout evropská kultura. Svět se tehdy pomalu vracel k hodnověrnosti, protože kláštery byly centry náboženské a mravní obnovy. Francouzský

dramatik Eugène Ionesco pokládá taková centra za významná i pro dnešní dobu.

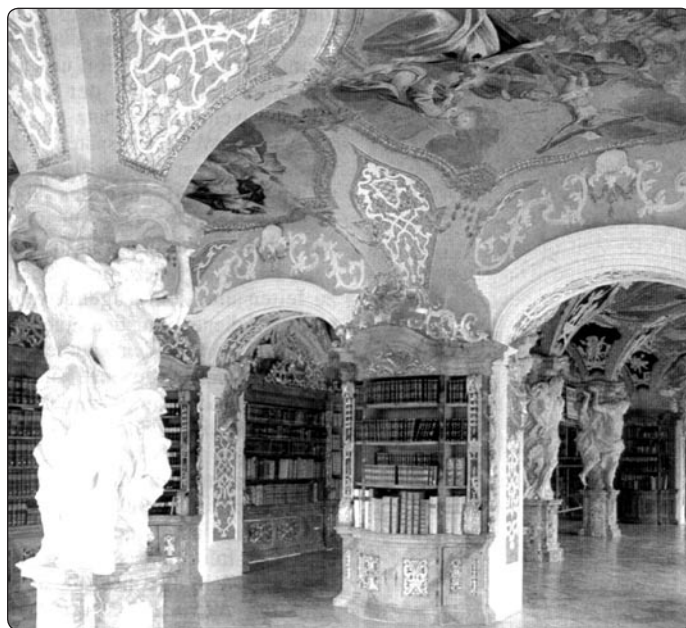
Řád v benediktinské řeholi

Svatý Benedikt se znovu orientoval na starou římskou ctnost – virtus Romana. „Řád a kázeň“ propůjčovaly stabilitě místa a ducha jejich únosnost. Nejednalo se tu tolik o právní pořádek. Řád stál vždy u benediktinů ve spojitosti s caritas christiana. Tohoto pojetí řádu se později ujal opět svatý Tomáš Akvinský ve své ideji Boha. Kde by také mohl existovat větší řád než v zákonech daných samým Bohem? Jsme-li dnes překvapeni anarchistickými proudy, pak je to důsledek toho, že byl popřen Boží řád. Alespoň slabý cit pro pořádek, který panuje ještě v našich státech, je současně pozdním vyzářováním středověkého řádu. Císařové a králové převzali své představy o řádu z benediktinské řehole.

Řád času a řád denního průběhu života v klášteře vedl k vynálezu mechanických hodin, bez kterých by moderní svět nemohl vzniknout.

Duchovní otcovství v benediktinské řeholi

Obraz opata jako otce poukazuje na hierarchický řád. Duchovní otcovství je zcela jiný princip než pověstné bratrství revoluce, kde jsou obětování vlastní bratři politickým hlediskům. Opat má autoritu ve společenství, jehož členové se jí zcela svobodně podřídili ve formě slibů. Platí zde princip poradního spolusouhlasu. Tento princip poradního spolusouhlasu ovlivnil rozhodování církevních gremií a platí jako model i v moderních podnicích. Z těchto pramenů se živilo pozdější velké reformní hnutí v Cluny, u cisterciáků a trapistů. Jejich působení v zemědělství, školství, knihovnictví a architektuře spoluovlivnilo Evropu. Že z toho nevzešel žádný praktický materialismus, děkujeme benediktinské

Benediktinská knihovna v Matten

zásadě: „Nic nemůže mít přednost před službou Bohu.“ Kláštery, které dbají této zásady, zůstanou věrné svému původnímu cíli a ideálům.

Starostlivost o liturgii, která našla výraz také v gregoriánském chorálu, měla svůj vznik na Monte Cassino, hoře modlitby.

Základem benediktinského vedení lidí a bratrského soužití je *discretio*, ušlechtilá zdrženlivost při opravách chybného vývoje, která ponechává vždy i kritizovanému jeho důstojnost. O výchově chlapců píše sv. Benedikt: „Ta se děje rozumně a s mírou.“ Tato měřítko nemá nic společného s průměrností. S nedbalostí by Benedikt nikdy nemohl položit základy evropské kultury. Trvalá rozhodnost byla také charakteristickým rysem jeho osobnosti.

Ora et labora – Modli se a pracuj

Pravidelná modlitba a práce vede k opravdu zlaté střední cestě. Nedochozí zde našťestí k žádným extrémním nárokům na lidskou přirozenost. Balancovat z jednoho extrému do druhého nemá s benediktinským duchem nic společného. Hodnocení práce u Benedikta se ukázalo jako velice kulturně nosné. Zatímco rozvážný a chytrý Marcus Tullius Cicero ještě psal, že všichni řemeslníci mají pohrdané povolání, uznal Benedikt, že i ruční práce znamená přínos k vývoji osobnosti a k posvěcení všedního dne. Nové ocenění práce umožňovalo i nové ocenění pracovníků. Kapitulu o práci uvádí zakladatel řádu těmito slovy: „Všechno se má dít s mírou a s ohledem na slabé. Nemocným bratrům nebo těm, kdo nejsou zvyklí na práci, je třeba dát takovou práci, aby nebyli nečinní, ale aby také nebyli utlačováni tíží práce.“ Zde se opět projevuje ohleduplné *discretio* a světcova schopnost vcítit se do druhého.

„Zahálka je nepřítel duše,“ píše Benedikt. Právě germán-

Sv. Benedikt předává svým duchovním synům řeholi

ským národům bylo třeba především zprostředkovat ethos práce, zvláště když i Gótové vstupovali do kláštera.

Kdo chápe práci jako službu Bohu, váží si i materiálních věcí. Benedikt předepisuje správci kláštera: „Všechna zařízení a celé jmění kláštera ať je mu tak posvátné jako oltářní nádoby.“ Světec zde vidí současně i symbolickou sílu každodenních věcí, které naopak ukazují nad sebe, takže je vyloučeno propadnutí do materie.

Odpovědnost a skládání účtů

Odpovědnost na straně jedné a skládání účtů na straně druhé uvádí Benedikt v kapitole o opatovi a převorovi. Příkrášlování Božího obrazu a Božího majestátu bylo v porovnání s dnešní představou Boha nemyslitelné. Ani věčné zavržení není

při tom vyloučeno. Benedikt se zde odvolává na církevní tradici a na spisy otců a především na Písmo svaté.

V náboženské výchově mnichů využívá i zkušenosti a moudrosti východních Otců, zvláště dřívějších egyptských mnichů. Odtud pochází tato věta řehole: „Mniši stojí při chórové modlitbě tváří v tvář Bohu a jeho andělům.“ Společná modlitba je spojuje s těmi, kteří patří na tvář nebeského Otce.

S byzantskou kulturou převzal Benedikt také byzantský svět myšlení a smísl ho s latinským. V apsidách kostelů a klášterů vidíme Krista jako Kyrios obklopeného jeho svatými anděly.

Můžeme to ještě dnes vidět v Ravenně, v San Apollinare Nuovo, na mozaikách v San Vitale. Kdybychom si světcovo

NEVĚŘÍCÍ FARÁŘ

Protestantský pastor Grosbol, který byl suspendován, protože prohlásil, že nevěří v Boha, dostal od biskupky Lise-Lotte Rebe-
lové opět povolení ke kazatelské činnosti. Mnoho věřících proti tomu protestuje a chtějí svou církev dokonce opustit. „Bude-li se tak pokračovat, může si každý farář vymyslet své vyznání víry,“
prohlásil farář Christian Poulsen.

Podle Kath-net

působení odmysleli od zděděné Evropy, pak by nám Evropa bez Monte Cassina v Itálii, bez Cluny a St. Michel v Francii, bez Montserrat ve Španělsku nebo bez Einsiedeln ve Švýcarsku a Reichenau a Beuron v Německu připadala chudá. Co všechno tyto kláštery zprostředkovaly potomkům pokud jde o mír, civilizaci, kulturu a hudbu! Benediktinská klášterní škola byla nejdůležitějším vzdělávacím zařízením po mnoho staletí.

Opat jako vzor

Obzvláštní význam má Benediktovo slovo, které zdůrazňovalo úlohu vzoru u císařů, králů, rytířů a učitelů. Benedikt píše: „Kdo přijme titul opata, musí svým žákům dvojnásob představovat učitele. To znamená: Ukazuje všechno dobré a svaté spíše činy než slovy. Vnímavým žákům předkládá Pánovy příkazy slovy, těm s tvrdým srdcem a naivním znázorňuje božskou vůli svým příkladem.“ Tato slova se stala již ve středověku vůdčí linií ve výchovných knihách a zvláště v tzv. literatuře knížecího zrcadla a platí dodnes v pedagogice.

V Kristu jsme všichni jedno

V Benediktově době ještě existovali otroci. Rozhodný podnět k odbourání otroctví dal Benedikt v 2. kapitole své Řehole. Tam stojí: „Ten, kdo se narodil svobodný, nemá žádnou přednost před tím, kdo vstupuje (do kláštera) jako otrok, leda že by k tomu byl nějaký rozumný důvod.“ To byl skutečně kulturně historický převrat. A jde v tom ještě nad to, co říká sv. Pavel, který předepisuje otrokům, aby svým pánům věrně sloužili. Vidíme zde úžasný vývoj křesťanského ethosu společenského života, který z Monte Cassino působil na celý svět. Benedikt dále píše: „Neboť ať už otrok nebo svobodný, v Kristu jsme všichni jedno a neseme před jedním Pánem stejnou tíži vojenské a otrocké služby. Bůh

se neohlíží na lidskou osobu.“ Benedikt zde potvrdil, že ten, kdo vstoupil o hodinu dříve, stojí v řádu věcí výše než ten, kdo vstoupil později, bez ohledu na to, jaké měl v civilním životě povolání nebo stav. Tak může u stolu sedět původem prostý mnich výše než šlechtic, který vstoupil později. V kapitole o úkolech opata Benedikt soudí: „Opat nechť si je vědom, jak obtížná a namáhavá je úloha, kterou přejímá: vést duše a sloužit mnohým v úsilí o ctnosti, přičemž na jednoho působí vlídná dobrota, na druhého pokárání a na třetího domluva. Ať postupuje podle schopnosti a síly jednoho každého, ať se přizpůsobí všem tak, aby svěřené stádo nepřivedl ke škodě, nýbrž aby se mohl těšit, že jeho dobré stádo prospívá.“ Není divu, že někteří vedoucí manažeři hledají rady v klášterní Řeholi sv. Benedikta, aby zvládli personální starosti. Další názor Benediktův o opatovi zní: „Především nesmí přehlížet nebo podceňovat spásu svěřených duší a musí se o ni starat více než o pomíjející pozemské a zrádné věci. Spíše ať myslí stále na to, že převzal vedení duší, ze kterého bude také skládat účty.“

Výzva k odpovědnosti před Bohem může mít i dnes pro biskupa nebo rektora kněžského semináře velký význam.

Jestliže dnes s úžasem konstatujeme úděsné paralely k Benediktově době, tedy k době stěhování národů, mohla by nám četba benediktinské Řehole naznačit některé zásady k hledanému řešení: naději a důvěru v Boha při všech protivenstvích, pevnost v cílech a vědomí odpovědnosti před Bohem.

Kdo jednou vezme do ruky Benediktovu Řeholi, pochopí, že se zde jedná o směrnice pro život, které nám mohou být i v osobním životě velice užitečné.

Z Der Fels 7/2003
přeložil-lš

Když vymírá víra, vymírá národ

Poznámky k demografické katastrofě od Edmunda Dellingera

Je nanejvýš na čase, abychom byli konfrontováni s nebezpečnou společenskou realitou, která je záměrně zamlčována. Hrozí nám enormní úbytek porodů a narůstající počet starých občanů. Například Německo uveřejnilo počátkem roku 2003 tato čísla: V roce 2002 se narodilo v Německu jen 725 000 dětí, tj. o 5000 méně než v roce 2001. Ve stejném období zemřelo 845 000 lidí, tedy o 120 000 více než těch, kteří se narodili. K této problematice byla vydána kniha Hansa Mohla: *Exploze stáří – hrozí nám válka generací?*

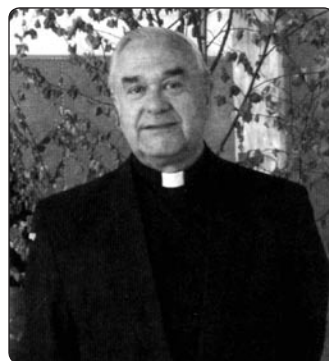
Problémem stárnutí evropské společnosti se v minulých letech zabývalo mnoho národních a mezinárodních organizací. Tato situace má nedozírné důsledky nejen v sociálně politické, medicínské, hospodářsko ekonomické a mezilidské oblasti, ale má také svůj značný ohlas v eticko mravním rámci. První důsledky se projevují v diskusích týkajících se důchodového zabezpečení.

V uvedené knize se praví: „Dříve než bude přivedena k explozi den co den hlasitěji tikající časovaná bomba nadměrného stárnutí naší společnosti, projeví se v naší společnosti úděsné procesy mravního zhrubnutí, brutalizace, přehodnocení ceny života, která již dnes plíživě a takřka nepozorovaně klesá. Rozhodující tedy je, jak budeme moci zvládnout mravně a eticky nevyhnutelně se blížící explozi stáří.“

Autor knihy staví následující otázky: Nedoje k *rasismu stáří*? Nerýsuje se na obzoru válka mezi mladými a starými? Jak bude vypadat morálka mladých lidí za několik desetiletí? Nebude zavedena *povinnost zemřít* pro nemocné a starší 70 let? Co může v budoucnosti stát péče o nemocné a staré lidi, především však senilní a duševně choré lidi? Nedoje k cílevědomému

usmrcování senilních lidí v domovech pro staré jakožto továrnách na starce?

Nebude se do roku 2010 vyvíjet ve veřejnosti proces veřejného mínění, který má přivést staré lidi k »nadšení pro sebevraždu«? Neslyšeli jsme kam-

Edmund Dellinger

paně proti starému a nemocnému papeži dokonce uvnitř samotné církve?

Po dosažení 45 let nemá dnes člověk na trhu práce žádnou šanci. Vytváří se tak povědomí: Když jsi starý, nemáš žádnou cenu a k ničemu se nehodíš. Musíš „odstoupit“. Můžeme při těchto představách některé výroky našich médií lépe posuzovat a hodnotit? Jak to, že pracovníkům starším 40 let již pracovní úřady nezprostředkovávají práci z důvodu věku? Neztrácí se tím velká pracovní zkušenost těchto lidí?

Další hledisko: Násilí proti starým lidem nabývá stále brutálnějších forem. Sahá od tělesného a duševního týrání přes zanedbávání a ubližování až k nerespektování osobní důstojnosti v soukromé sféře. Lze očekávat, že brzy budou přijaty cesty, jak si sám za normální situace stanovit ve stáří smrt.

Jestliže již dnes existuje zabíjení lidí na samém začátku jejich lidské existence, proč by k němu nemohlo dojít na jejím konci? Kdo akceptuje a ospravedlňuje potraty nenarozených lidí, může docela dobře označit

usmrcení starých, nemocných a slabých za humánní počínání. Kontrola porodnosti bude postavena z etického a mravního hlediska naroveň kontrole smrti. Silně stoupá podpora smrti pro staré a nemocné. Smrt z milosti se stává něčím sociálně žádoucím. Prohlašuje se za společenskou povinnost vyklidit pole, když člověk začíná být druhým na obtíž. V Holandsku je již napomáhání k sebevraždě uzákoněno. Tento zákon má za následek, že řada lidí prchá z Holandska ze strachu před povinností „dobrovolné smrti“. V Německu se již začaly stavět na hranicích s Holandskem domovy pro staré lidi. Ale co to pomůže, když Německo začíná zavádět stejné zákony?

V posledních dnech začala veřejná diskuse o tom, zda se mají podstupovat drahé operace u lidí starších 75 let. Stále více vědců se vyslovuje pro zavedení hranice dražších lékařských zásahů. V rozhlasovém vysílání 2. 6. 2003 v ZDF Mainz ve 21.00 hodin se různí profesori vyslovovali pro zavedení hranice 75 let, pokud jde o takové lékařské zásahy. Připojil se k nim dokonce katolický teolog Joachim Wiemeyer, když řekl: „Nemusíme provádět každý zásah pro prodloužení života starých lidí.“ Mezitím svou výpověď relativizoval, resp. odvolal. O co tu však především běží, je degradace člověka na hospodářsko kalkulační faktor. Lidská důstojnost skončila v příkopu. Takovými požadavky se stávají demonstrace proti válkám něčím prolhaným, protože se ve společnosti de facto zavádí válka proti starým lidem.

Fakta a data jsou odpovědným pracovníkům velmi dobře známá, ale vzniká dojem, že všichni spí, že odpovědní politici nemají zájem na tom, aby o tom veřejnost hovořila. Hospodářské omyly, které je třeba

odhalit a postavit na pranýř, jsou tyto: Život mimo manželství (ve Frankfurtu je 39% domácností s jednou osobou), nestabilita manželského soužití, přemíra rozvodů, nízká porodnost, zrovnoprávnění homosexuálních svazků, vysoký počet potratů. Pochopíme konečně, proč církev trvá na svém?

Dále je tu druhá publikace, která představuje další společenský vývoj. Německo se dostane v roce 2050 na úroveň dnešních zemí třetího světa. V roce 2050 bude mít jen 10% evropského obyvatelstva evropský původ. Třetina Evropanů bude starší 60 let, z toho 10% starší 80 let. V té době bude mít Afrika a Asie přírůstek 3-4 miliardy lidí.

Pokud jde o církev: Dojde k enormní invazi z Asie a Afriky. Politikové pokládají takovou invazi za nezbytnou, jinak nebude moci fungovat zdravotní a penzijní systém. Ovšem imigranti pocházejí převážně z muslimských zemí. Islám má obrovskou misijní sílu a naléhá na své rozšíření.

Autor této druhé publikace konstatuje: Muslimská invaze v 8. století do severní Afriky měla za následek, že z 300 katolických biskupství, která zde kvetla za doby sv. Augustina, nezbylo ani jedno. Expanze islámu do Španělska a Francie ve 14. století a 17. století na Balkán až k Vídni se bude opakovat. Přitom křesťanské národy jsou postiženy vlastní vinou vymíráním, zatímco muslimské země prožívají porodní explozi. Autor činí odpovědnými za tento vývoj křesťany v důsledku ztráty jejich víry a neochoty žít dále v budoucích generacích. Jsme si dostatečně vědomi tíže těchto skutečností? *Vždy, když vymírá víra, vymírá i národ.*

Autorem druhé publikace je Patric Buchanan, kandidát na prezidentský úřad USA, který vychází ze statistického materiálu OSN.

Dnes namísto sjednocené Evropy, která je dílem křesťanů

Adenauera, Schumana a de Gasperiho a která měla jasnou koncepci budoucnosti, vzniká ateistická civilizace, která svou dominanci v naší kultuře využívá k tomu, aby křesťanství z evropské civilizace vytlačila. V textech evropského parlamentu ve Straßburgu se o „Bohu“ nikde nemluví. Francouzský prezident Chirac se vehementně stavěl proti tomu, že je na vatikánské eurominci obraz papeže. Ze škol jsou odstraňovány kříže. Katolická církev je v médiích ponižována, pomlouvána, falešně obviňována a zesměšňována v kabaretech a divadelních hrách. V knihách a filmech se falšuje historie a neexistuje možnost se proti tomu bránit. Naopak proti islámu a židovství se neozve ani slovo. Je to zcela evidentní, že se zde jedná nerovně a nespravedlivě. Tato nespravedlnost porušuje základní zákon, který chrání všechna náboženství. Půjde-li to tak dále, křesťanství zcela ztratí svůj civilizační vliv a evropské myšlení budou určovat jiné světové názory. Přeje si to opravdu současné evropské obyvatelstvo? Současná vize Evropy je poznamenána vizí zániku na horizontu budoucnosti.

V Německu je tomu již dnes tak, že v základních školách je 50-75% dětí zahraničního původu, které nezvládají německý jazyk, o přestávkách a na školních dvorech se baví v cizí řeči. Při neznalosti jazyka nemá učitel šanci předat potřebné vědomosti. V září 2002 se objevila v tisku zpráva, že ve škole v Berlíně-Kreuzbergu jsou školní děti, které si nejsou vědomy, že by žily v jiné zemi než ve své vlasti v Turecku.

Prameny:

Mohl Hans, Die Altexplosion - Droht uns ein Krieg der Generationen? Kreuzverlag, Stuttgart 1993, 240 stran.

OECD-Bericht Agein Populations - The Social implications, Paříž 1988.

*Z Der Fels 7/2003
přeložil -ls-*

EDITORIAL - pokračování ze str. 2

s kým mluví, a taková řeč k ničemu nevede.

Věřit totiž znamená přijímat Ježíšovo slovo v bezvýhradné důvěře v jeho autoritu, tedy v jeho nejmoudřejší dobrotivost. Přijímat je, dokud se mi jeví jako sympatické, není víra. Dnes je mi sympatické to, zítra ono. Každý rozkol je zhoubný nejen v tom, že nás rozděluje, ale také v tom, že je počátkem a cestou subjektivního výkladu, který vlastně nemá hranic a krok za krokem nakonec může dospět až k výslovnému odmítnutí samotného Boha. Co je nám to platné, že se s protestanty dohodneme v otázce nauky o ospravedlnění, když se stále více rozcházejeme v otázce svátostí, potratů, eutanázie a homosexuálů? Proto podmínkou odstranění rozkolu není dohoda s těmi, kteří odešli, ale jejich návrat od subjektivních výkladů k původní bezvýhradné víře.

Pro amerického soudce je *tvrdou řečí* i Mojžíšovo desatero. Kdo se má na ty desky dívat? Pro tvrdost svého rozumu se dokonce domnívá, že před takovým nesnesitelným pohledem ho chrání ústavní zákon. On, který stíhá zloděje, vrahy a podvodníky, není schopen vidět souvislost mezi zákony svého práva, podle kterých je stíhá, a oním prastarým kodexem lidské mravnosti. Ten kodex má totiž pro něho jednu vadu na kráse: začíná slovy: *V jednoho Boha věřití budeš*. Slepý vůdce slepých však *nevěří*, proto ani nemůže vidět, že první věta v Desateru je nepostradatelným klíčem ke všem zbývajícím devíti. Celá justice je přetížená právě proto, že lidé odmítli nejdříve první větu Desatera, protože je to pro ně příliš *tvrdá řeč*, ačkoliv pro ně ve skutečnosti představuje tu nejradostnější skutečnost, kte-

rá je jediným základem skutečné a nejvyšší lidské důstojnosti. Za poslední dvě století máme přece dostatek hmatatelných důkazů, že bez Boha není a nikdy nebude ani svobody, ani rovnosti, ani bratrství. Dnes je stále zřejmější, že bez Boha není ani život.

Nic z toho, co si člověk uspořádal podle svého, protože se domníval, že tomu rozumí lépe než Bůh, nevedlo k dobrému, naopak, rozmnožilo jeho problémy do té míry, že sám ohrožuje svoji existenci. Nakonec je postaven před *tvrdou řeč* samotné reality: jeho další existence je stále více nejistá, protože ve svém sobectví systematicky a zcela svévolně ničí životní podmínky i sám lidský život.

Ze stejného důvodu jako americkému soudci vadí mrtvé desky, překáží nevěřícím režimům živá církev, a proto se snaží ji utlačovat nebo alespoň zatlačovat. Sbíráme doklady o tom, jak nás utlačoval minulý režim, jenže církev utlačovaly neméně i režimy daleko předtím a často o tom pramálo víme. Papežova četná svatořečení stavějí do nového světla nejen hrdinské příklady věrných a důsledných křesťanů, kteří příkladně *zajeli na hlubinu*, ale i podmínky nepřátelství a perzekuce, za kterých žili a bojovali za Boží pravdu v časném i věčném zájmu všech lidí. To jsou témata, kterým by se měly intenzivně věnovat náboženské redakce sdělovacích prostředků. Více než postesků, jak se církev nepřizpůsobila světu, je třeba světu vysvětlovat, jak potřebné a přímo nezbytné je pro něho stavět mu důrazně a vytrvale před oči, co a proč mu církev z Božího zjevení a pověření v jeho vlastním zájmu tlumočí.

-red-

Bašta Pána Boha (32)

Zaťal mimoděk pěsti a s ošklivou grimasou zaskřípal mezi zuby: „Nechci si dřív odpocínout, dokud nerozšlapu posledního z nich.“ V jeho očích vzplanul takový vztek, že Claude Pascal zcela zděšeně od něho o krok ucouvl.

Bylo mu, jako by pohlédl do tváře ztělesněnému satanovi, a kdyby nestál právě v kanceláři prezidenta, byl by určitě udělal kříž.

Ještě chvíli zíral beze slov Jan Planier před sebe, jako by úplně zapomněl na přítomného a jeho zprávu. Jeho rty cukaly, ruce křečovitě svíraly pravítko, které se najednou s praskotem rozlomilo. Vtom jako by se najednou probral, přejel si rukou po čele, vyskočil a rychle poručil policistovi:

„Velitel Carabin musí ihned, ale ihned do Montbernage a vykonat domovní prohlídku po faráři Pruelovi. Kostelník mu označí ten dům, ve kterém se ten bezpřísežný kněz zdržuje.“

Claude Pascal horlivě kývl. Jan Planier se však otočil k občanskému vojákovi, který přiveď udavačku.

„Pohotovostní četa národních gardistů musí okamžitě obsadit dům žehličky Favreové a rovněž důkladně prohledat každý kout po zatvrzelých kněžích. Podezřelé osoby okamžitě zatknout a předvést.“

Claude Pascal se nemýlil, když v cizinci poznal bývalého faráře z Montbernage. Kněze se najednou zmocnila hluboká touha po domově, který musel v těžkých dnech opustit. A tak nyní seděl v obývacím pokoji Bernardovy rodiny a nechal se informovat paní Gustou – a že ta uměla vyprávět mnoho krásného o hrdinství a obětavosti katolíků z Montbernage! – až se knězi rozzářily oči pýchou nad jeho dětmi. Což nebylo nade vše pomýšlení úžasné, že se zde vesnice dokázala vzepřít „rudé záplavě“ a uchránit

víru v době, která všechno svaté pošlapala? Co se stalo z těch tichých, skromných venkovanů od té doby, kdy tak strašlivě zavířily bubny revoluce? Což se z každého z nich nestal bojovník a hrdina? Všichni muži, i ty malé Boží hlídky v Montbernage, ženy a dívky, které kněžím odmítajícím přísahu i přes největší nebezpečí poskytovaly přístřeší, až po desetiletá děvčata, která byla stejně statečná a mlčenlivá, jak to upřímně popisovala Gusta. Stiskl jí jen němě ruku a konečně tiše řekl:

„Je to zázrak Boží milosti. Jak bych byl šťastný, kdybych mohl být ještě jednou pastýřem tohoto stáda. Ale zde jsou u díla lepší než já.“

V tom okamžiku byla paní Gusta odvolána zvonkem v obchodě. Ale jak se polekala, když uviděla, jak pod Carabinovým velením proniká do jejího domu půl tuctu policistů. Když spatřila otevřenými dveřmi zlomyslně se šklebící obličej odpadlého kostelníka, bylo jí jasné, komu může poděkovat za tuto překvapivou domovní prohlídku.

„Máte zde schovaného jednoho, který odmítl přísahat,“ rozkřikl se velitel na prodáváčku zeleniny. „Ale buďte ubezpečena, my ho už najdeme!“

„Proboha,“ zašeptala Gusta k bratranci, zatímco jí smrtelná bleďost pokryla obličej. „farář Pruel je nahoře. On jistě nezná úkryt.“

„No jen klid, nic se nestane!“ zamumlal Carabin právě tak tiše. Potom se obrátil ke svým lidem: „Tedy kupředu! Prohledejte sklep, místnosti v obchodě, stodolu a kůlny. Já se podívám nahoru!“ A už se také řítit po schodech nahoru. On, velitel, který měl kněze chytit, ho sám rychle strčil do skrýše, která se už mnohokrát osvědčila.

Policisté prohrabali celý dům, ale nakonec museli prohlídku ukončit bez úspěchu.

Se zlostnými výhrůzkami opustil Carabin se svými muži dům. „Tentokrát nám upláchl, ale spolehněte se, že příště se mu to nepovede,“ vykřikl na svou sestřenicí, která sotva mohla potlačit smích.

Na prahu dveří se velitel téměř srazil s kostelníkem, který dychtivě čekal na zatčení bývalého faráře. „Nikdo tam nebyl,“ zavřel na něho Carabin, pak ho ale najednou popadl za rameno a zlostně vykřikl: „Nebo sis, ty lotře, z nás udělal šašky? Skoro to tak vypadá.“ Velitel tak pevně sevřel zrádčovu ruku, až bolestně zavyl a nakonec, zapřísahaje se svou poctivostí, odbelhal se odtud.

Domovní prohlídka národních gardistů ve Františkánské ulici měla bohužel horší konec. Shromáždění kněží se sice dávno rozešlo, ale abbé Bruneval byl zatčen a ihned předveden k prezidentovi trestního soudu, který v něm ke své zlomyslné radosti poznal generálního vikáře z Poitiers. Do kláštera Nejsvětější Trojice, který sloužil rudým kvůli přeplněným věznicím jako žalář, byla v noci spolu s knězem přivezena také žehlička Babeta Favreová.

ĎÁBELSKÁ HRA

Satan, kníže pekel, se oděl do svého nejkrvelačnějšího roucha. Jeho hlava byla korunována ošklivými rohy a jeho ocas měl úctyhodnou délku. Tak stál ve své hroznivé nádheře před jedním černě oblečeným chvějícím se lidským tvorem a prskal svým nejhrůznějším ďábelským hlasem:

„Můj synu Robespierre, jsem s tebou nespokojen. Jsi v mých službách nedbalý. Vydej mi počet z toho, co jsi vykonal od naší poslední schůzky!“

„Pane, udělal jsem vše, co bylo v mých silách,“ odpověděl tázaný se strachem. „Po králi jsem nechal teď také stít jeho ženu, královnu. Jejich chlapce jsem uvěznil v templářské věži. Tam shnije zaživa.“

„Dobře, můj synáčku!“ pokýval ďábel, už trochu laskavěji naladěný.

„Co jsi ještě udělal?“

„Statisíce jsem uvrhl do vězení. Bezpočet jsem jich uskrtil, pověsil, utopil ve francouzských řekách.“

„To byl dobrý nápad, znamenitý nápad s těmi starými zpuchřelými loděmi, v nichž jsi utopil nepřátele mé říše,“ šklebil se satan spokojeně. „To zopakuj ještě několikrát.“

„Potom jsem přivedl mnoho, mnoho tisíc pod gilotinu. Znáš přece ten nový vynález, velkou břitvu národa, která současně s vousy odstříhne také hlavu?“

„Znám ji, milý synáčku, znám ji,“ pochechtával se kníže pekel. „Ale musíš ji ještě častěji používat. Ve všech francouzských městech musí stát gilotina a všechny nechat stít, až naposled sám srazíš hlavu katovi. Hihhih!“

„Jak poroučíš, svrchovaný pane!“ zvolal Robespierre nadšeně a hluboce se poklonil Mocnému.

Vtom se ale stalo něco příšerného. Přišel k nim nějaký muž v selském oblečení s pořádným klackem v ruce.

(Pokračování)

Domínkáni na Slovensku

Slovenská provincie řádu svatého Dominika prožívá se svými 63 mnichy období plného rozkvětu. Poukázal na to provinciál P. Konstanc M. Adam při své návštěvě v Kirche in Not. Od té doby, co řád není pronásledován komunistickým režimem, prožívá stále větší rozvoj. Ženská větev má v současnosti 110 sester dominikánek.

Podle Kath-net

Kněžské exercicie v Lurdech

Vatikánská kongregace pro klérus zve kněze z celého světa v Roku svatého růžence do Lurd na exercicie pod vůdčím heslem „Totus tuus“ od 11. do 15. října 2003.

„Úkol, který Pán svěřil Janovi ve vztahu ke své Matce Panně Marii, platí pro všechny kněze. Dříve než se vrátí ke svému Otci, svěřil svého prvního kněze spolu s Nejsvětější Eucharistií své Matce, která se dala zcela k dispozici pro spásu světa,“ tak píše kardinál Darío Hoyos, prefekt Kongregace pro klérus, ve svém pozvání.

Lurdy zvolil kardinál proto, že „mariánskou úctou se klaníme samému Kristu, který je v Nejsvětější Eucharistii »realiter« přítomen. Když se modlíme k Matce Boží, nacházíme mír, který je darem samotného Syna.“

Kromě obvyklých meditací se budou konat tradiční společné pobožnosti. Exercicie budou zahájeny v sobotu procesím k jeskyni zjevení. V neděli ráno se koná průvod k Růžencové bazilice, kde po ranních chválách bude následovat mše svatá, kterou celebruje kardinál Hoyos. Pak se účastníci spojí se Svatým otcem na náměstí Svatého Petra k modlitbě Anděl Páně.

K večeru se koná eucharistický průvod do kostela svatě Bernadetty, kde se pak za předsednictví kardinála Hoyose budou účastníci modlit růženec před vystavenou Nejsvětější Svátostí.

V pondělí se koná večer tradiční světelný průvod pod vedením kardinála Sandovala ze Santa Cruz de la Sierra v Bolívii. Křížovou cestu v úterý povede kardinál Dias z Bombaje. Přípravu k přijetí svátosti smíření povede kardinál Joachim Meisner z Kolína nad Rýnem. K osobní zповědi bude rezervováno dostatek času.

Informace a přihlášky na adrese: Opera Romana Pellegrinaggi, Via della Pigna 13/a, I-00120 Stato della Città di Vaticano, tel: +39 06 69896 285, fax: +39 06 69880 513, e-mail: totustuus@orpn.net

NEŽÁDOUCÍ DESATERO

V soudní budově ve státě Alabama dal v roce 2000 soudce Roy Moore postavit mohutný památník Desatera, který váží 2,7 t. Nyní jeho nástupce i v dovolání vydal rozsudek, že tento památník musí být odstraněn, protože prý porušuje zákon o odloučení církve od státu. Soudce Moore argumentuje tím, že desatero přikázání je mravním základem amerického zákonodárství. Navíc památník sám nikoho nenutí, aby věřil v Boha.

Podle Kath-net

K 80. výročí úmrtí arcibiskupa **Antonína Cyrila Stojana** bude olomoucký světící biskup Mons. Josef Hrdlička v neděli 24. srpna v 10 hodin v Beňově sloužit mši svatou a posvětit obecní prapor.

Poutní slavnost Panny Marie v Rokoli u Nového Města nad Metují se koná letos už v neděli **7. září 2003**. Mše svatá v 10.30 a v 15 hod. – křížová cesta ve 13.30 hod.

Srdečně zveme na PRVNÍ SOBOTY NA KLOKOTECH V ROCE 2003. Společný program začíná vždy v 15 hod. Témata pro jednotlivé soboty:
6. září – Zapomenutá touha (P. Ivo Valášek, farář v Soběslavi)
4. říjen – Temnotou ke Světlu (P. J. J. Berka, OCist, převor ve Vyšším Brodě)

Liturgická čtení

Neděle 24. 8. – 21. neděle v mezidobí

1. čt.: Joz 24,1-2a.15-17.18b
Ž 34(33),2-3.16-17.18-19.20-21.22-23
Odp.: 9a (*Okuste a vízte, jak je Hospodin dobrý.*)
2. čt.: Ef 5,21-32
Ev.: Jan 6,60-69

Pondělí 25. 8. – nez. pam. sv. Benedikta, Jana, Matouše, Izáka a Kristina nebo sv. Ludvíka nebo sv. Josefa Kalasanského

1. čt.: 1 Sol 1,1-5.8b-10
Ž 149,1-2.3-4.5-6a+9b
Odp.: 4a (*Hospodin miluje svůj národ. Nebo: Aleluja.*)
Ev.: Mt 23,13-22

Úterý 26. 8. – ferie

1. čt.: 1 Sol 2,1-8
Ž 139(138),1-3.4-6
Odp.: 1a (*Hospodine, ty mě zkoumáš a znáš.*)
Ev.: Mt 23,23-26

Středa 27. 8. – památka sv. Moniky

1. čt.: 1 Sol 2,9-13
Ž 139(138),7-8.9-10.11-12ab
Odp.: 1a (*Hospodine, ty mě zkoumáš a znáš.*)
Ev.: Mt 23,27-32

Čtvrtek 28. 8. – památka sv. Augustína

1. čt.: 1 Sol 3,7-13
Ž 90(89),3-4.12-13.14+17ab
Odp.: srov. 14 (*Nasyť nás, Pane, svou slitovností, abychom se radovali.*)
Ev.: Mt 24,42-51

Pátek 29. 8. – památka Umučení sv. Jana Křtitele

1. čt.: Jer 1,17-19
Ž 71(70),1-2.3-4a.5-6ab.15ab+17
Odp.: 15a (*Má ústa budou vyprávět o tvé spravedlnosti.*)
Ev.: Mk 6,17-29

Sobota 30. 8. – nez. sob. pam. P. Marie

1. čt.: 1 Sol 4,9-11
Ž 98(97),1.7-8.9
Odp.: srov. 9 (*Hospodin přišel soudit národy podle práva.*)
Ev.: Mt 25,14-30

Breviář pro laiky

Uvedení	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
do první modlitby dne:	24. 8.	25. 8.	26. 8.	27. 8.	28. 8.	29. 8.	30. 8.
Antifona	812	826	841	1768	1734	1487	1666
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	812	827	842	1769	1734	1487	1666
Antifony	813	828	843	858	874	1487	906
Žalmy	813	828	843	858	874	813	906
Kr. čtení a zpěv	816	831	847	1770	1735	1488	1668
Antifona k Zach. kantiku	712	1482	847	1485	1486	1488	1669
Prosby	817	831	847	1771	1724	1488	1655
Záv. modlitba	712	1483	847	1485	1486	1489	1656
Modlitba během dne:							
Hymnus	817	832	848	862	879	895	910
Antifony	818	833	848	863	879	895	910
Žalmy	818	833	849	863	879	895	911
Krátké čtení	820	835	851	865	882	898	913
Záv. modlitba	712	835	851	865	882	898	913
Nešpory:							
Hymnus	807	821	837	852	1774	1736	1489
Antifony	808	822	838	853	868	884	1489
Žalmy	808	823	838	853	868	884	1715
Kr. čtení a zpěv	810	825	840	856	1777	1737	1490
Ant. ke kant. P. M.	711	712	1483	856	1485	1486	1490
Prosby	811	826	841	856	1778	1731	1490
Záv. modlitba	712	712	1483	857	1485	1486	1489
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260

NOVINKA

**ThDr. Albert Josef Beneš OP:
SOUKROMÁ ZJEVENÍ V SOUČASNÉ
TEOLOGICKÉ LITERAURE**

V dějinách církve mezi různými charismatickými jevy zaujímají významné místo tzv. soukromá zjevení. Ta mají nemalý podíl na utváření spirituality věřícího lidu, mohou konstruktivně inspirovat, ale mohou také nepřipustným způsobem odvádět pozornost od důležitých témat života církve i celého světa. Proto je nutná i teologická reflexe věnovaná tomuto tématu. Autor předložené studie si klade za cíl na základě dřívějších poznatků nalézt místo pro soukromá zjevení v organismu křesťanského života, zařadit je do určitého kontextu a tím vymezit i jejich pole působnosti. Tímto způsobem chce napomoci i k nalezení vyrovnaného vztahu k uvedeným jevům, a to i k těm, které jsou dosud předmětem diskuse. Při pracovním postupu se autor opírá o trojí druh pramenů: výnosy magisteria, především obou vatikánských konciliů, dále biblický materiál týkající se dané problematiky, promyšlený pod názvem klasiků – sv. Tomáše Akvinského, sv. Jana od Kříže a sv. Terzie z Avily, a konečně materiál od současných autorů, jako jsou K. Rahner, R. Latourelle, M. Rusecki a R. Laurentin.

Matice cyrilometodějská s. r. o., brož., A5, 168 stran, 170 Kč

finicím, které definují pouze sebe sama. Solovjovova „láska k moudrosti“ má naopak zúročit námahu „myšlení v pojmech pro celek života“.

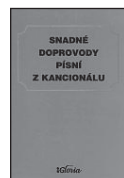
Refugium, váz., přebal, 196x140 mm,
506 stran, 390 Kč

KANCIONÁL

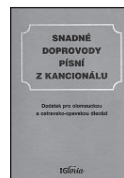
Rozšířené vydání pro olomouckou a ostravsko-opavskou diecézi. Vyjde koncem srpna 2003. Objednávky budou vyřízeny po dodání distributorem.

Katolický týdeník, s. r. o., 10. vydání, 189 Kč

**Jiří Plhoň: SNADNÉ DOPROVODY PÍSNÍ
Z KANCIONÁLU**

Soubor snazších varhanních doprovodů k písním z kancionálu. Jde o pomůcku určenou především samoučkům a začátečníkům. Všechny doprovody jsou hratelny i bez pedálů, rozpětí sopránů s altem a tenoru s basem nepřesahuje rozsah oktávy. U doprovodů je z úsporných důvodů uveden většinou pouze text první sloky. Pro snazší hratelnost jsou některé písně transponovány níž než uvádí kancionál.

Gloria, váz., A4, 160 stran, 260 Kč

**Jiří Plhoň: SNADNÉ DOPROVODY PÍSNÍ
Z KANCIONÁLU**

Dodatek pro olomouckou a ostravsko-opavskou diecézi

Snadné harmonizace varhanních doprovodů písní z dodatku, jímž bylo obohaceno vydání jednotného kancionálu pro olomouckou a ostravsko-opavskou diecézi.

Gloria, váz., A4, 56 stran, 130 Kč

Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

Vladimír Solovjov: KRITIKA ABSTRAKTNÍCH PRINCIPŮ

Systematická studie jednoho z nejlivnějších ruských myslitelů. Filosofie, která si chce vystačit se svou abstrakcí, přivádí k de-

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1;
tel.: 587 405 431, fax: 585 222 803, e-mail: knihy@maticecm.cz

Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese
www.maticecm.cz

772 00 Olomouc 2
147/2002
P.P.

TZ

771 11 Olomouc 1
Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.